

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opggericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

HOUD: Het sterven der desa's gaat voort. 2500 dooden in de jaren 1923 en 1924, door E. L. K. Schmülling. — Geschilderde kleedjes van Java, door J. F. Snelleman. — West-Indische Bezoldigingen, door Fred. Oudschans Dentz. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Inl. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verrèn Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen: (I. Amersfoort, II. 's-Gravenhage, III. Groningen en Ommelanden, IV. Haarlem en Omstreken). — Mededeelingen: I. Van het Dag. Bestuur, II. Van het Inform.-Bureau.

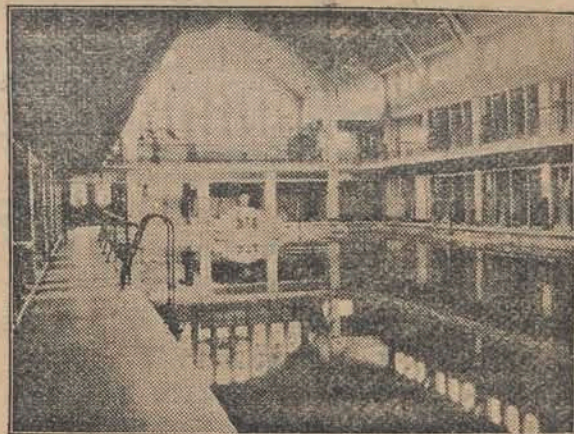
HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIEF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61

Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding.
M.O. Staathuishoudkunde.
M.O. Staatsinrichting, alle acten Boekhouden (ook Staatspraktijkdiploma) Gemeente-administratie. Ook studiegelegenheid voor hen die geen examen wenschen te doen. Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en opgave van hoofdleders en leeraren voor ieder vak, alsmede proefles op aanvraag kosteloos.
Mondelinge club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
S-GRAVENHAGE.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche tramlijnen 3, 5 en 12.

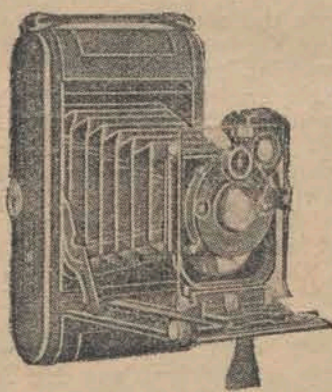
Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE
Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922
Vertegenwoordiging in Ned.-Indië:
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)

BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië

E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., „ ”
J. O. KOLKMEIJER,
Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

R. A. LAPPÖHN
Photographie-Artikelen

'S-GRAVENHAGE
Heerengracht 3^B Tel. 10639
Passage 43 Tel. 16462
SCHEVENINGEN, Palacestraat 8

„DE LANDBOUWER”
79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit **Roomboter, Kaas** en **fijne Vleeschwaren.**
Geregelde aanvoer **versche Geldersche Eieren.**
Thuisbezorging zonder prijsverhoging. **Geén Filialen.**

Het sterven der desa's gaat voort 1)
2500 dooden in de jaren 1923 en 1924
door
E. L. K. SCHMÜLLING.

Het Koloniaal Weekblad van 23 October 1924 heb ik als afsluiting der bijdragen van 3 en 10 Januari bekend, dat in het 32-jarige tijdsverloop van 1891 tot en met 1922, dus tot 1923 in de Gouvernementslanden, het aantal desa's van 30800 was teruggegaan tot ± 22000 (a) dus met het respectabel-belangwekkende aantal van 8800. Voor de Vorstenlanden waren deze gegevens achtereenvolgens 19400 (b), 11400 en 8000. Voor de particuliere landerijen, voor ± 92 % in het gewest Batavia gelegen, is niets te vermelden en zulks door gebrek aan — ja geheele afwezigheid van gegevens. Voorts wees ik er op, hoe de Regeeringsalmanak, als administratieve Jaarbijbel te beschouwen van de Algemeene Secretarie, in het licht van het men dan ook eene soort „Bijbelkritiek” zou kunnen noemen, in deze materie een berispelijk voorlichter moest heeten. Het is eenvoudig begrijpelijk, dat hij zich tot zulke wanvoorlichting, zulke intellectueele (zij het natuurlijk ook geheel onopzettelijke) misleiding in staat heeft gesteld ook nog ná 1920; en op het einde van elk jaar kon men weer een bureaucratisch koekoeksei in het almanakale nest zien opgenomen; aldus zonder blikken of blozen getuigende en bewijsgevende, kan niet precies zeggen waarvan: het is eene omgeling van onkunde, onverschilligheid tot minachting wellicht toe omtrent wat er juist sinds dat jaar met zoo'n opmerkelijke intensiteit, zoo'n trefselmatigheid en voortvarendheid vooral in de binnenlanden van Java tusschen en achter vele blauwe bergen werd aangepakt en afgevoerd met betrekking tot de desa's. Men zou bijna denken, dat het verband te zoeken tusschen de afwezigheid van zorg en verzorging, waarvoor dit onderwerp en liefst op 2 plaatsen in vrij ruimen omvang wordt behandeld en den naam der plaats, waar telken jare bij wijze van ambtelijk geschenk de twee lijvige deelen van den Almanak worden samengesteld. Maar daarvan vormt de statistiek c.a. op grond van het terzake bevestigde en bewezene naar mij voorkomt een zoo gedurende onderdeel, dat het voortaan wel eens gepleet zal moeten heeten, om voor de verzorging daarvan geenerlei recht tot welke onverschilligheid of zorgeloosheid, tot berispelijke onverschilligheid toe te ontleenen aan de toevalligheid op eene plaats te moeten werken, n.l. schrijven „akten”, die „Buitenzorg” heet. Zulks ontslaat de zins van de plicht, om, ook in veel minder Onder „sterven” te verstaan het einde van het bestaan in administratieven of staatsrechtelijken zin, zoo van Loosduinen, dat echter in alle andere opzichten springlevend is.

Electrische- en
Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
GEZ. v. D. BOSCH & Co.
Dirk Hoogenraadstr. 168, Scheveningen

**Eigen waterinstallatie
Beslist zacht water**

ZENDT PRIJSCOURANT OP AANVRAAG
Speciaal ingericht voor het wasschen van
GORDIJNEN en FIJNGOED 5221

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER
ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

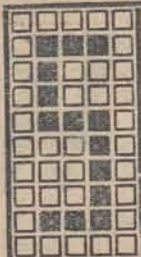
INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHIEDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten
de grootste zaken van Den Haag
ADVIES f 1.- Contrôle toegestaan ADVIES f 1.-

W. J. M. SIMONIS'
BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

**GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSEN
DEKENS**

ONZE „PHOENIX“ MATRASSEN (Gedep.)
OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-
NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN
TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

BRIEVEN en stukken, de afdeeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Het goede publiek
(zowel junioren als volwassenen) kan thans in een passend milieu
Steno - Typen - Talen - Boekhouden
leeren aan het bekende Instituut
SCHOEVERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
Nic. Witsenstraat 3, AMSTERDAM

belangrijke zaken goed werk te leveren, al is het dan ook maar automatisch en compilatief kantoorwerk: en het beetje verstand, de kruimeltjes belangstelling, het weinigje critische snuggerheid, dat daarvoor in billijkheid geëischt mag, ja moet worden, moet dan ook ten volle gegeven worden.

Ter nadere overdenking moeten die almanakbewerkers uit hunne jeugd in hunne herinnering terugroepen, dat er ook in Europa eene plaats van gelijken naam bestaat, genaamd „Sans-souci“, dus „Buiten Zorg“; zij werd echter bewoond door den even grooten als origineelen Pruisenkoning, niet ten onrechte door Carlyle bewonderd, en die gedurende tientallen jaren zijn bekende spreuk: „le roi est le serviteur meilleur de l'Etat“ in daden heeft omgezet en verwezenlijkt. Hij was het tegendeel van „Sans souci“, maar juist en gedurig „dans souci“ en „dans beaucoup souci“. Ook hij had een schrijftafel, met inkt, papier en de noodige ganzenkielen, kon goed met de pen omgaan, deed het ook vaak, nam van een stroom van schrifturen en documenten dag aan dag kennis en: hij was toch geen bureaucraat of papperassenman; daarentegen heeft hij voor een deel klassiek geworden werken nagelaten, die thans nog zeer lezenswaard zijn. Nu wordt aan geen bureauambtenaar de eisch gesteld, dat hij klassieke werken moet nalaten, maar wel, dat hij aan primaire en minimale vereischten moet voldoen, noodig ter voorkoming en vermindering van onvergeeflijke tekortkomingen en blamabel gestoethaspiel in eene ambtelijke uitgave van den rang en de betekenis van den Regeeringsalmanak; die behoort eenvoudig smetteloos te zijn en daaraan moet zoo noodig zelfs veeleer een overmaat van zorg gegeven worden, al verschijnt hij ook in Buitenzorg.

Zooals reeds bekend gesteld, gaf de Almanak voor eind 1922 voor a. 30300 en voor b. 19400 op; dat is echter 7800 en 8000 te hoog, n.l. 35 en 70 % (excusez du peu) hooger dan er in werkelijkheid desa's of Vorstenlandsche eenheden aanwezig waren. Dus men heeft hier met een grossiersbedrijf in onjuistheden te doen; men gaf, voor 1922 kalm en eenvoudig weg voor a. en b. de gegevens van 1891!

Intusschen is de tijd voortgegaan en in de jaren 1923 en 1924 heeft men waarlijk niet stilgezeten. Uit het Koloniaal Verslag, dat in deze ook niet een model noch van volledige, noch van duidelijk en nauwkeurige berichtgeving kan heeten (waarom niet, kan hier niet nader verklaard worden) blijkt, dat er volgens eene vroegere aangegeven, juist en bruikbaar gebleken wijze van becijfering bij elkaar in dezen tijd moeten zijn gestorven, n.l. door samenvoeging verdwenen, ruim 2300 desa's in de Gouvernementslanden.

Hun geneele aantal moet dus in het begin van 1925 bedragen $(\pm) 22000 - (\pm) 2300 = (\pm) 19800$. De Almanak voor 1926 geeft echter op meer dan 27100, dus den feitlijken stand van 1905 en ± 7300 te veel; die voor 1925 geeft met 30562 den feitlijken toestand van 1895 aan, dus van bijna 30 jaar geleden en 9500 meer dan het feitelijk aantal van begin 1924. Commentaar is hierbij overbodig. Alleen moet ik nogmaals vragen: in het algemeen, vanwaar de Algemeene Secretarie hare volstrekt verouderde en onbruikbaar-onbetrouwbare gegevens ontvangt en speciaal wat den Almanak voor 1926 betreft, hoe zij het in zekere verjongingskuur niet verder brengt dan van een achterstand van ± 30 tot een van ± 20 jaar; aldus blijvende steken op een weg, die als eindpunt alleen mag en moet hebben een achterstand van vrijwel nul, dus met een verschil van een klein jaar den feitlijken toestand naar juistheid moet aangeven.

Dat de combinatieve becijfering, leidende tot het bovenstaande eindtotaal van ± 19.800 , vrijwel juist en zelfs nog aan den hoogen kant was, blijkt uit wat Meijer Ranneft's onderzoek omtrent den belastingdruk, in begin 1926 verschenen, leert. Daar in wordt n.l. dit aantal opgegeven met 19.441 voor 1925 en met 26.569 voor 1907, beide als totalen van eene leerrijke gewestelijke specificatie, waar-

mede ook de Almanak-redacteur zijn voordeel kunnen doen. Daar er niets afwijkends van wordt aangenomen, dat bedoeld is 1 Januari en gemakshalve kan men het totaal afgeronden len op 19.500. Het voor dit tijdstip in het Ver- van den Dienst der Landrente aangegeven van ruim 22.000 is er slechts schijnbaar tegenspraak, daar dit is ontstaan uit de opl van de desa's, waar op dit oogenblik de land geheven werd overeenkomstig hun aantal laatste herzieningen, die op zijn minst om de jaren plaats hebben en met den door samenvo ontstane nieuwen stand van zaken wordt eerst rekening gehouden na eene herziening.

Iedereen zal moeten toegeven, dat het zeer derling en bevreedend is, dat in twee nagelijktijdig — n.l. met een tijdsverschil van maanden — op Java verschijnende ambtelijke blicaties het aantal desa's wordt opgegeven 19.441 en 27.127, dus met een verschil van \pm of 39 %! Dat is dus eene onwillekeurige her van wat in '23 is gebeurd met het Indische Ge boek en den op het eind van dat jaar verschen manak en waarop ik ook in het K. W. van O 1924, voormeld geweest heb in het verband bijdrage van denzelfden Meijer Ranneft in het bedoelde boek; voor eind 1922 waren de op 30.300 en 22.000 en verschilden 38%! Deze ling zoo sterk afwijkende opgaven zijn m.i. aldus te verklaren, dat er aan het Departement B.B. twee bronnen moeten vloeien, de een juiste en bruikbare en de andere van on n.l. bijna 40 % te hooge en misleidend-on bare opgaven en voor de Algemeene Sec of juister den Landvoogd bestemd. Eene dere verklaring zou kunnen zijn, dat ook de juiste ontving, maar de Almanak-red ze niet als zoodanig aanvaardde en het noodig te van de goede munt, door toevoeging van metaal, een zeer minderwaardig ruilmiddel ken als resultaat van almanakale mun king.

Op het hoofdonderwerp terugkomende, zal dan ook niet verwonderen, dat er in de jaren en 1926 nog eens 1000 à 1500 desa's zullen ven“, maar vrijwel als de laatsten, zoodat da met ± 18.000 de laagste grens vrijwel bere zijn met eene lager volgende beperking.

Wat de vier Vorstenlanden betreft het volge Het aantal der z.g. kabekelans of samen gen van vóór de Reorganisatie was bij elke 1915, dus het laatste jaar der arcadisch-archa toestanden (zie Kol. Weekbl. van 3 en 10 J 1924): 19.400; daarna begon hare werking, resultaat, dat dit getal vóór einde 1920 was gegaan tot 11.900; de overige 7500 waren in 1500 desa's (Soerakarta) en kaloeerhans (djakarta); dus was het totaal administratiev heden 13.400. De vermindering bedroeg dus voorwaar een respectabele stap vooruit als van voortreffelijken Reorganisatiearbeid van 5 jaren! In het Kol. Weekbl. van 3 Januari spelde ik, dat in 1928, wanneer de Reorgan zal zijn voltooid, het uiteindelijke aantal een in zijn geheel hoogstens 4000 zou bedragen, overgang op het voetspoor der praktijk der 1915—1920 van den ouden naar den nieuwer stand in eene verhouding van 1:5.

Hoe is het er nu mee gesteld op einde 192 na een verder viertal jaren van verderen bekw stelselmatische en volhardenden reorganisat beid? Daarop geeft de onlangs verschenen bijl. het Kol. Verslag van 1925 antwoord in het houdende „Overzicht van de in 1924 ge maatregelen, ter hervorming van de agrari maatschappelijke toestanden in de residentie rakarta en Djokdjakarta“. Voor Soerakarta het aantal desa's: 1822 (eind '23 1396); voor djakarta bedroeg het aantal kaloeerhans (eind '23: 492). Totaal der Vorstenlands meenten: 2677 (eind '23: 1888).

's-Gravenhaagsche Brandstoffenhandl
Firma M. EGG & ZOON
ELSSTRAAT 24 Anno 1896 Telefoon 348
Postgiro 53650.

UW aangewezen adres voor de levering van sluitend DE BESTE BRANDSTOFFE tegen billijken prijs. — Leverancier van „Oost en West“

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe paedagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

De teruggang van eind 1920 tot eind 1923 is dus gering, n.l. bijna 400; vermoedelijk toe te schrijven aan het feit, dat men te doen heeft gehad met heilige en tijdroovende gevallen en waarop wel ook van invloed is geweest de omstandigheid, dat het gemiddelde aantal kabekelans, dat overging in de nieuwe eenheden, grooter is geweest dan het gemiddelde voor elk geval n.l. 5. Daarenboven is het in 1924 verkregen resultaat, n.l. 789, merkbaar groot; vermoedelijk was een groot gedeelte der gevallen op eind 1924 reeds „op één oor gevild.” In het licht van dezen opvallenden grootstap vooruit kan men dan ook niet verwonderd worden over het wel lakonieke, maar voor den ook maar een weinig ingewijden en ter zake kundigen, inhoudenden en van achtenswaardigen bestuurden arbeid getuigend zinnetje op bl. 2 van het overzicht met betrekking tot Djokdja: „het geheele tanaatsgebied is thans in kaloerahans verdeeld”, w. v. de 855 bovenbedoelde kaloerahans zijn in plaats getreden van 6700 kabekelans, dat is eene verhouding van 1 : 8. Hierbij behoeft dus niet meer te worden, maar geldt het een vaststaand

Voor Soerakarta is die uiteindelijke verdeling niet tot stand gekomen, althans het Kol. Verslag zegt dit niet uitdrukkelijk, maar heel ver zal men er niet vandaan zijn; want al nam men een teruggang van gemiddeld 6 kabekelans tot één desa, dan zou het archaische totaal van 12.700 terug moeten gaan tot 2110, dus tot slechts ± 300 meer dan de 1822 voormeld. Men kan dus met groote zekerheid beweren, dat op eind 1925 uit Soerakarta laatste kabekelan zal zijn verdwenen, om plaats te maken voor in het geheel ± 2100 desa's („kaloerahans” is vermoedelijk ook de Solosche benaming). Voor de Vorstenlanden in hun geheel zal men overspringing van de zeer merkwaardige decennia 1915—1925 van den „ouden tijd” met 19.400 den „nieuwen” of juist „nieuwsten tijd” zijn gegaan met minder dan 3000 in talrijke opzichten geheel van afwijkende, in aard en wezen veel van verschillende levenskrachtige bestuurs-eenheden. Als dit verschil van ruim 16.000 tussen Oud en Nieuw den Almanakredacteur, nadat er thans op gewezen is, niet deert, dus „buiten de deur” laat, dan denkt men aan een gezegde, waarin woorden „knip” en „neus” voorkomen en zou het hem alleen als elementie kunnen worden aangedaan, dat het bijna bovenmenselijke krachten kostten, om in dit Centrale Inktinstituut op een uur niet te versuffen, ook al had men het beste taalambtenaarsexamen gedaan; wie met vet omkleefd wordt er mee besmet en wie altijd met inkt besmet, die leeft als achter een zwart inktgordijn en hoort en ziet ten slotte niets meer van wat er vóór en op zijde daarvan omgaat.

(Slot volgt).

maal juist is? Van die kunst weten we wellicht het 3/5 deel, misschien ook het 3/10... meer niet! De Preanger-batiks zijn voor ons een vrijwel gesloten boek. In hoever hier meerdere voorstadia van het batikken te vinden zijn, dat weet geen mensch. Madoera, waar hoogstwaarschijnlijk veel te vinden is, is voor ons... terra incognita. Wat weten we van Oost-Java? Namen, meer niet.” Zoo gaat hij nog eenige alinea's door, om te doen uitkomen, dat we niet genoeg, niet veel ervan weten.

Toen ik in 1901 voor het eerst de batiks van het Rotterdamsche Museum in handen kreeg, meende ik dat we van deze techniek aardig op de hoogte moesten zijn, omdat er in de collectie zooveel verscheidenheid was, zooals de lijst met beschrijving der soorten, die Rouffaer maakte, duidelijk aantoonde; en nog herinner ik mij goed, dat met mij zoo dachten velen, die meer ervan behoorden te weten dan ik. Langzamerhand is er van dit geloof afgebrokkeld: Java werd zachtjes aan een eiland waarvan we niet genoeg hadden en niet genoeg wisten. Bij het sorteeren der voorwerpen bleek er van Java, toch een van de groote eilanden, en waar we al zoo lang baas zijn, betrekkelijk weinig aanwezig.

En ziet, daar kwam in het Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap van 1903 (dl. 46, bl. 289) dr. Hazen met zijn opstel „Kleine bijdragen tot de ethnografie en folklore van Java”, waarin deze zinnen wel bijzonder moest treffen: „Niemand zal ontkennen, dat er op 't gebied, waarop deze kleine bijdragen zich zullen bewegen, nog veel te onderzoeken overblijft: Java is in ethnografisch opzicht minder, veel minder bekend dan menig ander deel van onzen archipel, als b.v. Atjeh of Midden-Celebes.” Rouffaer citeerde deze woorden in zijn Gids-opstel, nadat hij had geschreven, dat waar men het langst heeft verkeerd en geleefd, men het minst ertoe is gekomen het leven van dat land te beschrijven; en vroeg daarna: „Neem de Vorstenlanden, het hart van Java: welk werk is daarover geschreven, dat maar aan de bescheidenste eischen van overzichtelijkheid voldoet?”

Toen ik in 1913 het Museum-gidsje schreef, moest ik erkennen, dat de Javaansche collectie nogal poover was, vergeleken b.v. met die van Nieuw-Guinea. Java, oogenschijnlijk het meest bekende eiland van den Archipel, zoo staat er, en daarom dikwijls voorbijgegaan. Een jaar later verscheen het eerste gedeelte van den Javaanschen catalogus, dien dr. Juynboll schreef als directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum. Heel in den aanvang van zijn inleiding lezen we daar: „Als een Hollander over Indië in het algemeen spreekt, dan bedoelt hij hiermede gewoonlijk alleen Java. Dit eiland is het meest bevolkt, het meest beschaafd en het best bekend van geheel Nederlandsch-Indië. Toch is de ethnographie van Java na Raffles veel minder beoefend dan die der minder beschaafde volksstammen als de Dajaks, Toradja's en Papoea's.” Java heette reeds eeuwen lang bekend te zijn. „Het intieme leven der Javanen is echter eerst bekend geworden door personen, die niet alleen lang op Java vertoefd, maar zich ook veel met de inlanders bemoeid hebben.” En dan noemt Juynboll L. Th. Mayer, Poensen, Rouffaer, Loebèr en Jasper, eraan herinnerend wat het laatste drietal voor de Javaansche kunstnijverheid heeft gedaan.

Wanneer we nu eerst maar overtuigd zijn, dat we niet genoeg ervan weten, dan is er kans, dat er zal worden overlegd of het geen tijd wordt het ontbrekende aan te vullen.

JOH. F. SNELLEMAN.

West-Indische Bezoldigingen.

Met aandacht heb ik het betoog gelezen van den heer Kesler in het K.W. van 24 Juni j.l. Indien de voorstellen van den heer Kesler ingang zouden vinden — en er is alle grond voor — dan zou er geen

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE — ZUIVELBEREIDERS —

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen concurrerenden prijs prima kwaliteit Melk en Zuivel-producten. Probeert U eens onze Prima Roomboter, de kwaliteit zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch aan huis bezorgd.

5172

Speciaal adres voor het voordelig installeren van Woningen

Ruime keuze in:
BEDDEN - MEUBELEN
TAPIJTEN tegen uiterst billijke prijzen

GEVESTIGD SEDERT 1887

5145

Gervoué
Leist

TAFELGEREI en SERVICIEN

Vraagt Prijscuranten 5064

Fa G. v. WILLEGAN & ZN
HAVENKADE 4-6 TEL. 50844
SCHEVENINGEN

ZOOEVEN VERSCHENEN:

5225

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90

Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filialen:

Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

J. VAN BUUREN

APOTHEKER

KANAALWEG 53 :- SCHEVENINGEN

TELEFOON 50105

5321

Geschilderde kleedjes van Java.

Het is een merkwaardig artikel, dat Loebèr heeft geschreven in dit weekblad van 17 Juni, met het titel „De evolutie in de Javaansche batik-kunst”. Het blijkt noodig, dat we nu en dan uit den oorsprong worden gehaald. Loebèr is daarmede bezig door zijn „Timoreesch snijwerk en ornamen” bijdrage tot de Indonesische kunstgeschiedenis in 1903 verschenen. Misschien is het boekje terecht, maar nog wel te krijgen is De Gids 1903, waarin Rouffaer erover schrijft. „Nieuwe voor Indische volkenkunde” noemt hij zijn boekje, dat, na amper een kwart eeuw, reeds eenigszins antiek eruit ziet, omdat zoóveel lof, geplengd het hoofd van één persoon, werkelijk niet meer op onze tijden is. Nu is Loebèr losgekomen over de batikken en o.a. schrijft hij: „Wij weten natuurlijk heel veel van het Javaansche batik-kunst, maar mag ik verklappen, dat dit niet heele-

Zelfs de fijnste

KENNER

van

MUZIEK

is opgetogen over de Muzikale weergave der

ALTENA

Radio toestellen.

Kantoor: „ALTENA RADIO FABRIEK”,
Santhorstlaan 9, Wassenaar.

TELEFOON No. 6.

5295

**N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING**

voorheen

5155

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

J. J. HOLTZAPFEL - Juwelier

Thomsonlaan 112 - DEN HAAG - Tel. 32844

TAFELGEREI IN GERROWÉ ALPACCA

... en GERROWÉ SILVER-PLATE ...

Speciaal geschikt voor Indië

5151

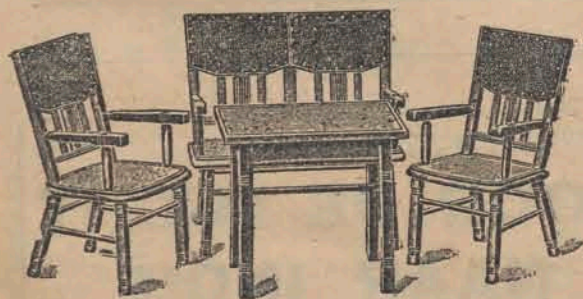
Bezoekt zonder eenige verplichting ons Magazijn

A. SCHRÖDER & CO.

GROENMARKT 25, 26, 28

'S-GRAVENHAGE

5176

Onze afdeling

Kindermeubelen

is zeer uitgebreid en in alle gewenschte kleuren verkrijgbaar

Ho ETAGE

LIFT

MULOSCHOOL VOOR MEISJES der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL
Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

INSCHRIJVING van leerlingen v. d. nieuwen cursus elken dag van 2-4 uur, behalve op Woensdag en Zaterdag
Opleiding voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum in klasse 1-6 (met Fransch).
Opleiding voor eindexamen Mulo A en B in klassen 7-10.
Prospectus op aanvraag te verkrijgen aan de school.
De Directrice: G. W. RUINEN

onbillijkheid worden begaan tegenover een andere groep.

De heer Kesler noemt 2 groepen: A. de in de Kolonie geboren en B. de uitgezonden. Maar waar blijven dan die Nederlanders die niet in de Kolonie geboren zijn en niet uitgezonden? Daar zijn er toch nog al in Suriname. Nederlanders, die zelf naar Suriname zijn gegaan op eigen kosten, of die voor rekening van plantages of handelshuizen naar de Kolonie vertrokken zijn enz., en die, eenmaal in de Kolonie zijnde, zijn overgegaan in 's lands dienst. Over die groep moet men niet te gering denken. In de eerste plaats hebben zij het Gouvernement niets gekost aan overtochts- en uitrustingskosten, in de tweede plaats zijn zij geacclimatiseerd en leveren geen verrassingen op inzake het risico van wennen en gezond blijven; in de derde plaats hebben zij door hun verblijf in het land ervaring opgedaan, waarvan het Gouvernement kan profiteren. Gewoonlijk zijn die menschen niet zoo jong en hebben zij al iets van het leven medegemaakt. Zij zullen ten slotte dikwijls de meest bruikbare krachten kunnen blijken! In verschillende ambtelijke betrekkingen zijn dergelijke personen thans werkzaam, niet het minst in de hoogste betrekkingen. Wat denkt de heer Kesler met hen te doen? Als in Nederland geboren dienen zij n.m.m. op denzelfden voet behandeld te worden als de uitgezondenen, voor wat betreft bezoldigingen, verloven en alle personeele regelingen.

Dan komt er nog iets. Stel de op eigen kosten naar Suriname vertrokken Nederlander, die in ambtelijken dienst is overgegaan en die een in de kolonie geboren zoon heeft, gaat na volbrachten diensttijd, met pensioen naar het Vaderland terug. Zijn (uit Europeesche ouders) in de tropen geboren zoon gaat op lateren leeftijd naar Suriname, niet als uitgezondene. Daarvoor kan reden zijn. Hij komt in ambtelijken dienst. In welke groep wil de heer Kesler hem plaatsen? In groep A: in de Kolonie geboren? (want dat is die persoon), of in groep B: de uitgezondene of daarmede gelijk te stellen.

Mij dunkt dat de uit Europeesche ouders in de Kolonie geboren persoon op denzelfden voet dient behandeld te worden als de uitgezonden persoon.

Dan is er nog een ander punt. In Nederland moet men dienen tot zijn 65e jaar en een diensttijd van 40 jaren hebben, om vol pensioen te kunnen genieten.

In Suriname kan men op 50-jarigen leeftijd met 20 dienstjaren pensioen krijgen. Dat laatste is goed voor groep B: de uitgezondenen en daarmede gelijk te stellen, maar niet voor groep A: de in de tropen geboren. Zij behooren in hun eigen land, evenals de ambtenaren in Nederland 40 jaren te dienen om pensioen te genieten en met hun 65e jaar den dienst te verlaten. De pensioengrootte van groepen A en B dienen echter dezelfde te zijn. Een uitgezondene of daarmede gelijk te stellen behoort in 20 jaren evenveel pensioen te verdienen als een in de tropen geborene met 40 dienstjaren.

Misschien zijn er nog meer wenschelijkheden. Het wordt tijd dat die dan naar voren komen, opdat de onbillijkheden tegenover de Nederlanders die hun gaven van hart en hand aan de Kolonie willen wijden of gewijd hebben, worden weggenomen.

Den Haag, Juni 1926.

FRED. OUDSCHANS DENTZ.

Van Week tot Week.

Dinsdag 22 tot Maandag 28 Juni.

Pangeran Soerjadiningrat naar Indië terug. De broeder van den Sultan van Jogjakarta, Pangeran Ario Soerjadiningrat is Dinsdag 22 dezer naar Berlijn vertrokken, om van daar uit over Zwitserland naar Genua te reizen, waar hij zich per s.s. Johan de Witt naar Indië begeeft.

Oostkust van Sumatra-Instituut. In het gebouw van Afd. Volkenkunde van het Kol. Instituut te Amsterdam heeft het Oostkust van Sumatra-Instituut 22en Juni eene vergadering gehouden, welke was bezocht. Bij deze gelegenheid zijn de volgende voordrachten gehouden: Over het ar vraagstuk in de Buitengewesten, door A. C. N. Hoek Hegt. — De geest van Deli, door A. J. L. goed. — Staatkundig perspectief, door Mr. Kindermann.

Hel grafmonument van Generaal van Heutsz. In band met vertragung van de oplevering van grafmonument voor wijlen luitenant-generaal Heutsz, zal de overbrenging van diens stoff overschot uit Zwitserland naar Amsterdam, voorgenomen was in het aanstaande najaar, moedelijk eerst in het voorjaar van 1927 hebben.

Hadji Misbach †. De politieke banneling Hadji Mis op wiens rekening allerlei gekuip in de Javae Vorstenlanden werd geschreven, is te Manok op Noord-Nieuw-Guinea, overleden. De N. B. welk blad blijkbaar in den laatsten tijd bes over een zeer deskundigen Indischen Redac wijdt in het Nr. van 25 Juni (Avondbl. A), beschouwing aan ballingschap van Inlanders, ke, in verband met het sterven van Misbach, veel geeft te denken.

De Rechtshoogeschool te Batavia. Aneta verneemt een nieuwe leerstoel in Handelsrecht wordt steld aan de rechtshoogeschool, waarvoor bes is de Alkmaarsche advocaat mr. Zeylemaker, in Juli in Indië wordt verwacht. (N. R. Cl.)

Postverbinding met Ned.-Indië. De Directeur-Gener der Posterijen en Telegrafie maakt bekend, dat ingang van 24 Juni des Donderdags om de 1 gen gewone en aangeteekende brieven en kaarten (uitgezonderd brieven met aanges waarde) voor Nederlandsch-Indië, welke niet in de nazending per trein kunnen worden nomen, met den luchtdienst Amsterdam—B dam—Parijs zullen worden overgebracht z heffing van een extra-recht (luchtrecht) en der dat de afzenders uitdrukkelijk verzending luchtpost hebben verzoekt. Het vliegtuig v van Amsterdam Schiphol te 8 u. v.m. en v terdam Waalhaven te 8.50 v.m. Het vervo Parijs naar Marseille geschiedt per trein. O wijze is in normale omstandigheden de a ting verzekerd met 't stoomschip van den damschen Lloyd, dat des Vrijdagmiddags te van Marseille afvaart.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat aan zoeken om brieven en briefkaarten voor N landsch-Indië niet per luchtpost over te bren wordt voldaan. Indien deze correspondentie halve van een duidelijk opschrift „niet per l post” of van een soortgelijke aanwijzing is zien, vindt verzending per trein plaats.

De overvallen in Atjeh. Bandoeng, 22 Juni. (Aneta). patrouille onder kapitein Behrens legde in B Troemon twaalf kwaadwilligen neer. Onze vier lichtgewonden. (Vaderl.)

Adjunct-accountants. Er bestaat voor twee pers gelegenheid om vanwege het Departement van lonien naar Ned.-Indië te worden uitgezonden tijdelijken dienst voor vijf jaren) als adju accountant bij den belasting-accountantsdien van 17 Juni 1926.

De Indische Club en het Ned.-Indisch Verbond. meldt aan het Haagsche Aneta-kantoor:

Op de onlangs gehouden algemeene vergader van de Indische Club, de bekende Haagsche eeniging voor studeerenden, welke in Ned. hebben verblijf gehouden, werd besloten als eenigingslid toe te treden tot Het Nederl. Indonesisch Verbond van Jongeren Organis

De toetreding van deze krachtige vereeni 250 leden tellende (onderafdeeling te Amster Rotterdam en Leiden) is een groote schrede tot het doel van het Nederl.-Indonesisch Ve een Algemeen Centrum te vormen voor pe en Vereenigingen, waar de banden tussch derland en Indië, met vermindering van alle cultureel worden versterkt, ten einde een s scheppen van wederzijdsch vertrouwen en deeren.

Een herdenkingsfeest op Billiton. Den 28en Juni 75 jaar geleden dat V. G. baron van Tuyl

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksign

beschaaft R. K. klein gezin te 's-Gravenhage

Vriendelijk Tehuis

aangeboden voor 1 of 2 schoolgaande kinderen. Prettig milieu.

Brieven onder No. 5331 aan het Bureau van dit Blad Heulstraat 20, Den Haag.

Wanneer U zich in DEN HAAG vestigt

laat dan Uw **Koffers, Reisartikelen** vakkundig nazien en repareren bij

WILH. TOONEN DEN HAAG

3 GOUDSBLOEMLAAN t/a Postk. - TEL. 36361

Speciaalhuis in alle soorten **Hondenartikelen, Hondenbrood, Geneesmiddelen.** 5198

Jaarlijksche Algemeene Vergadering

van Aandeelhouders der N.V. „BOEATAN” op **Dinsdag 6 Juli 1926**, ten 8 uur namid. in het lokaal Heulstraat 19, Den Haag.

- AGENDA:
1. Jaarverslag over 1925.
 2. Verslag financieele Commissie.
 3. Balans en Winst- en Verlies-Rekening.
 4. Verkiezing Verificatie-Commissie voor 1926.
 5. Verkiezing Raad van Beheer.
 6. Rondvraag.

rooskerken en John Loudon op het toen vrijwel onbekende eiland Billiton aan wal gingen om te onderzoeken of daar, evenals op Banka, tin in exploitabele hoeveelheid zou te vinden zijn. Het *Vaderland* van 25 Juni (Avondbl. A) deelt mede dat op genoemden datum op Billiton een groot feest gevierd zal worden en geeft verder historische bijzonderheden over het zoo belangrijke tinbedrijf op dat eiland.

Van Volksgezondheid. Batavia, 28 Juni (Aneta). Het Nieuws van den Dag v. Ned.-Indië meldt dat Dr. L. Otten, directeur van de Landskoepokinfaculteit en het Instituut Pasteur te Bandoeng, den heer J. J. van Lonkhuyzen opvolgt als hoofd van den Dienst van Volksgezondheid. (Vaderl.).

Indische Begrooting in de Eerste Kamer. De Indische Begrooting voor 1926 is in de Eerste Kamer der Staten-Generaal zonder hoofdelijke stemming aangenomen, nadat de sociaal-democratische leden verklaard hadden geacht te willen worden te hebben tegengestemd.

Havelaarfonds. Vrijdag den 2en Juli zal te 's-Gravenhage (ten huize van Mevr. C. Th. van Deventer-Maas) de jaarlijksche algemeene vergadering van het Max-Havelaarfonds gehouden worden.

In Midden-Java. Steeds vermindering. De opgaaf van gerapporteerde pestgevallen in de week van 2 tot 8 Mei bedroeg in totaal 67, waarvan in de afdeeling Temanggoeng 4, Jogjakarta 7, Bojolali 1, Klaten 25, Pekalongan 16, Tegal 2, Poerbolonggo 12.

Beveiliging ter Westkust van Sumatra. Opvolgende Aneta-telegrammen maken melding van een ernstige aardbeving, welke Padang, Fort de Kock, Solok, maar vooral Padang Pandjang heeft getroffen. Er moeten vele dooden en gewonden zijn. (De N. R. Ct. van 29 Juni, Avondbl. A, bevat nadere bijzonderheden en toelichtingen.

Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Een niet-alledaagsche Promotie.

„Op schrift slaat stellig ten volle op de verheffing van de Letteren en Wijsbegeerte van den onzen welbekenden **Raden Ngabei Poerbatjaraka**. Hij had negen en twintig stellingen, waarvan wij een viertal, die ons bijzonder troffen, omdat zij de volgende vraagstukken raken, hier weergeven:

„In het thans bestaande Javaansche grammatica's voorwoord aan de eischen van de Indonesische taalwetenschap in haar tegenwoordigen stand.

„Onder eenige kennis van het Sanskrit is grondige kennis van Oud-Javaansche ondenkbaar, en zonder kennis van het Oud-Javaansch is grondige kennis van het Nieuw-Javaansch eveneens ondenkbaar.

„De Midden-Javaansche tempels, daaronder begrepen Borobudur, zijn door gehinduseerde Indonesiërs gebouwd.

„Allen de Javanen op staatkundig gebied iets bereiden moeten zij het onderwijs, in den uitgebreiden, op eigen initiatief krachtig aanpakken, en te veel op de goedheid van anderen rekenen. 1) **Maasbode** van 12 Juni bevat het volgende bericht:

„Toen **prof. dr. N. J. Krom** omstreeks 1915 in Indië werkzaam was voor onderzoekingen ten behoeve van den Oudheidkundigen Dienst, ontmoette hij daar een jeugdigen Javanen, wiens groote begaafdheid op het gebied der Javaansche letterkunde hem was opgevallen: **Raden Poerbatjaraka**. Deze behoort tot den Soloneeschen adel en was oorspronkelijk bestemd voor den dienst van den Soesoehoenan. Reeds vroeg wendde hij zich tot het Oud-Javaansch en de studeerde van de oude cultuur van zijn vaderland aan. Hij werd betrokken en door deze belangstelling vestigde de aandacht op zich van den toenmaligen adviseur voor inlandse zaken, thans hoogleeraar van het Javaansch aan de Leidseche Universiteit, **prof. dr. G. A. J. Hazeu**. Deze bewerkte, dat de heer **Poerbatjaraka** te Batavia onder deskundige leiding kon komen, waarmede dr. N. J. Krom, hoogleeraar van den oudheidkundigen dienst, thans hoogleeraar te Leiden, zich belastte. Van dat oogenblik af, in 1915, legde **Raden Poerbatjaraka** zich met ijver en succes op een wetenschappelijke studie van Sanskrit, Kawi en Javaansche oudheidkunde toe, en hij schreef eenige artikelen in het Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap, welke de bijzondere aandacht trokken van prof. Kern. In 1921 achtte de Indische Regeering termen aanwezig om **Raden Poerbatjaraka** door een studie-opdracht aan de Leidseche Universiteit gelegenheid te geven zijn gaven verder te ontplooien. Toen in 1922 het hulpteleerschap in het Javaansch aan deze Universiteit vacant kwam, werd hij tot deze betrekking benoemd, welke hij ook thans nog bekleedt en aan het eind van den loopenden cursus zal neerleggen, om weder naar Indië terug te keeren. Tijdens de ongesteldheid van prof. Hazeu heeft hij de laatste maanden diens colleges waargenomen.

„Inmiddels, tijdens zijn hulpteleerschap, wist hij de resultaten van zijn voortgezette studie reeds ten deele te publiceeren in den vorm van eenige belangrijke artikelen in de Bijdragen van het Kon. Instituut; bovendien vond hij gelegenheid om, gebruik makend van de bepalingen van het nieuwe academisch statuut, achtereenvolgens het candidaats- en doctoraal examen af te leggen in de Arische Letteren. Gisteren heeft deze studie haar bekroning gevonden in een promotie tot doctor in de letteren op een proefschrift over: „**Agastya in den Archipel**”.

In dank ontvingen wij een exemplaar van dit zeer lezenswaardige, ook voor leeken op het gebied der Javaansche literatuur en oudheidkunde, begrijpelijk proefschrift, bij de firma E. J. Brill te Leiden uitgegeven en door den schrijver opgedragen aan zijn Promotor en aan zijne beide dochtertjes. De oudste dezer, **Ratna**, is een veelbelovende leerlinge van de lagere school te Leiden, die, hoewel binnenkort met hare ouders naar Java teruggaande, toch hopelijk later, evenals haar vader, aan de Universiteit te Leiden zal kunnen komen studeeren, om met de zodoende verkregen kennis en kunstontwikkeling, haar land en volk van dienst te mogen zijn.

In het „Voorwoord” tot zijn proefschrift, uit R. N. Poerbatjaraka zijn groote dankbaarheid in de woorden: „Bij de voltooiing van dit proefschrift heb ik den zeer aangename plicht te vervullen mijn beleefden dank te betuigen aan **Z. H. den Soesoehoenan Pakoe Boewono X** van Soerakarta s.s. t.t. voor het feit, dat hij mij, als kind van 7 jaar, de Europeesche school van Solo deed bezoeken, tegelijk met zijn eigen kinderen. Immers, ware dit niet het geval geweest, dan zou ik in mijn latere jaren nooit er toe in staat zijn geweest, dit proefschrift te maken, alleen reeds omdat ik de Nederlandsche taal niet gekend had; ja, dan zou mijn loopbaan zeker anders, en stellig niet beter, geweest zijn dan de tegenwoordige.

„Ook U, Professor **Dr. G. A. J. Hazeu**, ben ik zeer verplicht. Toen ik, geraakt in de modder van de minachting mijner Solo'sche omgeving, mijn handen om hulp naar boven stak, waart Gij het, die deze handen hebt gegrepen en mij hebt gered. De hooge positie en de zware taak, die Gij in Indië vervuldet, lieten U geen tijd om mij persoonlijk op te leiden, doch Gij steldt mij in handen van **Dr. N. J. Krom**, toen ter tijd Hoofd van den Oudheidkundigen Dienst in Ned. Indië.

„En U, Professor **Krom**, mijn hooggeachte Promotor, kan ik niet genoeg dankbaar zijn. **Meru tulya ta renangkwi ri kita, tan kahentya sahuren sa-iwu tahun**, d.i. Zoo groot als de Himalaya is mijn schuld jegens U; zij zou niet opraken met de betaling gedurende duizend jaar (Ram. XXI, 101). Men zegt wel, dat de taal het middel is om de gevoelens van het hart uit te drukken; nu ben ik echter tot de overtuiging gekomen, dat zij bij re na niet voldoende is om dat te doen. Het gevoel in mijn hart ten aanzien van wat Gij voor mij gedaan hebt, kan ik met de talen, die ik ken, niet uitdrukken. Maar daar mijn hart mij dringt, dit, hoe gebrekkig het ook moge zijn, toch te doen, wil ik U op Javaansche wijze heel in het kort zeggen: Gij hebt mij tot een waardig mensch gemaakt.

„Ook U, Professor **Dr. J. Ph. Vogel**, ben ik niet weinig dankbaar voor Uw onderwijs in de Voor-Indische zijde van mijn studie. Op dit gebied heb ik niet alleen veel geleerd van U, doch Gij hebt mijn belangstelling voor mijn Voor-Indische vakken zoo gemaakt, dat die belangstelling mij tot een genot is geworden.

„Voor alles heb ik mijn dank te betuigen aan de Regeering van Nederlandsch-Indië, die het mij mogelijk heeft gemaakt, mijn studie voort te zetten aan de beroemde Rijks Universiteit te Leiden, wier Indologisch

Verwaarloos Uwe gezondheid niet

Wendt U in geval van: Asthma, Bronchitis, zware Verkoudheid, Rheumatische aandoeningen, Jicht, Spit, enz. enz. tot

INHALATORIUM EN MASSAGE-INTRICHTING

NASSAULAAN 2a - DEN HAAG
TELEFOON 13185

Spreekuur van 2 tot 5 en volgens afspraak

Haarlem en Omstreken.

W. C. BERGISCH
Bandagist
Nassastraat 12RD. - HAARLEM - Tel. 11288

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL
VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

GEZ. VAN DEN HAAK
HAARLEM - KINDERHUISVEST 27 - TEL. 10118
OPGERICHT ANNO 1881

FIJNWASSCHERIJ
BEHANDELT:
BOORDEN - OVERHEMDEN
BLOUSES en JAPONNEN
IN ALLE STOFFEN
TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

Comestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Cuisinier
BLOEMENDAAL
Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262
Zijlweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT
Bestaat ruim 25 jaar
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

HOTEL-RUBRIEK

APeldoorn

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
5286 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. 5038 Str. k. en w. w. op de logeerk.	BESCHIKBAAR.
Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIK & V. D. LUDE	Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5095
TEHUIS v. KINDEREN vanaf 2 j. doorl. en tijd, gr tuin. Holl. en Ind. ref. „Sunny Home“, Veur b.d. Haag.	BESCHIKBAAR.

DE VELUWE.

„Den Lindenhof“ te Vierhouten (bij Nunspeet)
GEZELLIG VACANTIEHUIS
Gelegen op het kruispunt aan den weg naar Apeldoorn,
Elspeet, Emst.
Prachtige boschrijke omgeving. Uitgestrekte heide.
Pensionprijs f 2.50 per dag.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 5060 ZEIST.

Munt uit door goeae keuken en buitjke prijzen

Wordt door goeode Indische Families aanbevolen.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJN

BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen Ie kwaliteit brandstoffen, tegen billjken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereeniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts een persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West“.

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor 5017
Diners aan huis bezorgd

onderwijs in den laatsten tijd van zekere zijde helaas nogal aanvallen te verduren heeft gehad, doch die desondanks langs heilzamen weg deze studie zal blijven leiden.

„De beheerders van het Kern-fonds zijn mij in menig opzicht gedurende mijn Leidsche jaren behulpzaam geweest. Het is voor mij een reden tot diep gevoelde dankbaarheid, dat dit geschiedde ingevolge den uitgesproken wensch van den Ootmeester onzer Indische wetenschap wijlen Prof. Dr. H. Kern zelven.

„Ten slotte betuig ik mijn dank aan het personeel van de R. U. Bibliotheek, in het bijzonder aan Dr. C. van Arendonk en Dr. J. E. Kroon, die steeds even welwillend zijn geweest mij ter zijde te staan bij het gebruik maken van die instelling; voorts aan allen, die het hunne hebben bijgedragen tot de vervaardiging en het tot stand komen van dit proefschrift.“

Onze plaatsruimte laat niet toe hier nader in te gaan op den inhoud van het, een zestal uitvoerige hoofdstukken beslaande, proefschrift, dat getuigt van diepgaande studie der vele bronnen betreffende de geschiedenis van den in de Indische literatuur en kunst beroemden en op godsdienstig gebied machtigen kluisenaar Agastya.

Wij kunnen slechts de lezing er van aanbevelen.

Kunstnijverheid-Tentoonstelling in Den Briel.

Zoals uit Den Briel aan de Nieuwe Rott. Crt. van Maandag 28 dezer wordt geschreven, heeft de „Zuid-Hollandsche Vereeniging tot Bevordering van Kunstnijverheid en Volkskunst“ te Rotterdam het, in vereeniging met den Bond Heemschut te Amsterdam, aangedurd om in Den Briel, als hoofdplaats van Voorne en Putten, een tentoonstelling te organiseren, waar gedurende een paar weken tal van goede en tegelijk schoone, hoewel veelal ook goedkope kunstnijverheidsproducten op allerlei, vooral huishoudelijk gebied, alsook afbeeldingen van eenvoudige, stijlvolle bouwkunst te zien zijn. Zij wordt gehouden in een deelte van de voormalige kazerne „Den Doele“, door de goede zorgen en het artistiek gevoel van den heer N. P. de Koo van Rotterdam, dezelfde, die Bocatan's Javaansche Batiktentoonstelling in de Gothische Zaal te 's-Gravenhage zoo smaakvol heeft aangekleed, tot een zelf al bezienswaardige „show“ ingericht. Op werkelijk een opbouwende kracht van moge uitgaan, is de toegangsprijs zeer laag gesteld.

Toen wij deze tentoonstelling zagen, kwam dadelijk de gedachte bij ons op: als dergelijke goede uitstallingen ook in de hoofdsteden van Indië gehouden konden worden, zoodat een ieder, en vooral ook de inboorlingen, het beste konden zien, wat thans in het Westen, speciaal in Nederland, in deze richting voortgebracht wordt, zou onze invloed op kunstgebied daar zeker minder neerhalend werken, dan zij tot nu toe veelal deed, doordat minderwaardige artikelen bij massa's geïmporteerd worden. Goede toegenaste Nederlandsche kleinkunst hebben wij in Indië al heel weinig getoond. Zou dit ook niet op den weg liggen van den Bond der Nederlandsch-Indische kunstkringen?

Tevens dergelijke voordrachten met lichtbeelden, als op den avond van de opening der tentoonstelling in Den Briel gehouden werden, zouden in Indië, met betrekking tot eigen omgeving natuurlijk, zeker goed doen.

De voorzitter, de heer J. van Hoey Smith, hield een lezing over het mooie van het eiland Voorne, waarbij hij niet alleen doelde op het ongerepte deel van het duingebied, maar ook op het vele overgebleven stads- en dorpschoon en de heer W. H. Gispert, kunstsmid uit Rotterdam, over kunstnijverheid. Met vele voorbeelden toegelicht, was dit een zeer leerrijke rede, al waren wellicht niet alle aanwezigen 't met zijne opvattingen eens. Zoo zouden ook de Oostersche naast de Westersche kunstuitingen kunnen worden geplaatst en besproken tot beider leering en opbouw.

2) Ook verlagen dezer beide lezingen staan in de „N. Rott. Crt.“ van 28 dezer.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Westersche ambities en de „onderdrukte vo'ken van het Oosten“.

De Java-Bode (25 Mei) laat een scherp licht vallen op den innigen band, die er bestaat tusschen de Europeesche verhoudingen en den terugslag daarvan op

Maison NIEKER

Pijnboomstraat 43 - DEN HAAG - Tel. 3033

Voorheen Cuisinier Grand Hotel Central

Diners f 0.85 - f 1.- - f 1.50

en verder uitgebreid

Indische Rijsttafel vanaf f 1.75

Indië. Die terugslag laat zich gevoelen in een quente verkeerde interpretatie van de Indische beweging, naar de behoeften van hen die, voor machtsvestiging, een machtsverschuiving in het Oosten noodig hebben. Daarvan is een aangehaald uit „Der Kampf um Asien“*) een merkwaardig staaltje... en een buitengewoon openhartig boy. De aandacht van in het nauw gedrongen, of volkte, of in den kolonialen strijd achtergebleven vestigt zich op deze landen... en de wensch vater hunner openlijk uitgesproken gedachten den a.s. opstand van het Oosten. Mogen de volken het Oosten tijdig begrijpen dat ze voor een wagentje gespannen worden. Buitenlandsche stelling... hoezeer wij die ook van noode hebben aan de critiek van het gezond verstand onder Begrijpelijkerwijs trekken Duitschland en Ruslij hunner ambities naar het Oosten. In hun zijn zeer begrijpelijke klanken van nationale telling en van sympathie met dergelijke gevoelsdere volken. Ten opzichte van China mogen voelens juist zijn geweest, ten aanzien van de meent de J. B. — moeten ze onderworpen blijhet nuchter inzicht, dat nu eenmaal geen aspiraties in onmiddellijke toepassing kan waar alsnog de onderlaag van kennis en scholbreekt.

Wij vestigen de aandacht op de Java-Bode 2de bl. „Idealen en Realiteiten rond den Volke 22 Mei „Het zoeklicht over den Pacific“), het S (18 Mei, 2de bl. „Japan'sche kroniek. Het bevraagstuk. Koloniale politiek“; 20 Mei, 2de bl. tionalistische beweging in Britsch-Indië“), De Mei, blz. 24 „Rusland's nieuwe politiek in Az 26 „Japan's politiek jegens Rusland“ en Nwsbl. (17, 20 en 23 Apr., 4, 8, 11, 17, 19 en 2de bl. „Chineesche Kroniek“).

De begrooting 1927.

De Loc. (17, 18 en 19 Mei) geeft toelichting cijfers betreffende de begrooting 1927. Wij enkele punten: Als uitvloeisel van art. 15 der 1925 moet ten aanzien van de toekening vatten een nieuwe regeling worden getroffen in de bedoeling, de bevoegdheid tot die toezanden te leggen van de hoofden der departen. Waar de onmogelijkheid bleek de bedragen, dit doel in de toekomst op de begrooting ten worden uitgetrokken, voldoende nauwkeuren, is voorloopig bij alle begrotingsafdeelingelijkluidende memoriepost „Gratificatiën in van artikel 15 der B.B.L. 1925“ opgenomen. hooge rubberprijzen is de levensstandaard in streken van den Archipel dermate gestegen, noodzakelijk is gebleken om aan de in die werkzaam zijnde Landsdienaren een tijdelijken bijslag toe te kennen. Hoewel moeilijk met valt te zeggen, in hoeverre deze toelagen in noodig zullen zijn, laat het zich toch niet aan zij voor dat jaar geheel zullen kunnen vervaerband hiermede en met de omstandigheid, de voorloopige uitkomsten voor de eerste ma het loopend jaar blijkt, dat met dezen maare belangrijke bedragen zijn gemoed, is het wend daarvoor afzonderlijke posten in de begrooting nemen. Een op enigen redelijken grond beraming valt uit den aard der zaak niet te gevalve deze posten voor memorie zijn opgebrapcenten op de Inkomstenbelasting worden van 30 tot 24; die op de vennootschapsbelas 25 tot 20; die op de Europeesche verponding afgeschafte. Hoewel voor zoover de beschikbare len dat toelaten, het mogelijk wordt gedaan oors voorshands schier onbegrensde behoefte in geneeskundige hulp althans eenigermate te wordt in een opzicht nog zeer weinig verricht met betrekking tot de deskundige tandheelkundzorging van groote bevolkingsgroepen van landsch-Indië, aldus de M. v. T. tot Afd. I. ontwerpbegrooting 1927. Dat ten deze van eeste kan worden gesproken is aan geen twijfelhevig te achten; dit wordt trouwens voldoen door de aanwezigheid van een vrij gr onbevoegden, voornamelijk van Chineeschen landaard, dat in de tandheelkundige van deze bevolkingsgroepen, of beter voor die verzorging doorgaat, een bestaan vindt. met de voorziening in de hierbedoelde be

*) Hans Rohde — „Der Kampf um Asien“ — Deutsche Verlag Stuttgart, Berlin und Leipzig, I 1924, II 1925.

UITZENDINGEN

HOLL. DINERS EN RIJSTTA
GR. HERTOGINNELAAN 92, TEL. 36347, DEN

FAM. PENSION

Beleefd aanbevelend, C. H. STAKMAN

WANNEER

zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan Stoffeeren en Meubileeren door

F. H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

HOLLAND - TIEL - GELDERLAND

Prettig tehuis aangeboden

bij dame v.g.h. aan jonge meisjes of jongelui die een inrichting van onderwijs willen bezoeken (H.B.S. - Gymnasium) Gezonde omg. - Uitstekende verzorging

PRIMA REFERENTIËN

Br. ond. No. 4262, Adv. Bur. Boucher, Noordeinde, Den Haag.

aan het opiumgebruik een einde moet worden gemaakt, geen behoorlijk overzicht zou zijn van het werkelijk aantal opiumgebruikers, daargelaten de demoraliserende werking en de ondermijning van den eerbied voor de wet welke daarvan uitgaan. Aangezien, in aansluiting aan de conventies, een hoofdvereischte van een beperkend stelsel, als de opiumregie er een is, moet zijn het binnen redelijke grenzen houden van den smokkelhandel, ligt het in de bedoeling der regering in de eerste plaats de rechtstreeksche bestrijding daarvan veel krachtiger te doen ter hand nemen dan de te dien einde tot dusverre beschikbaar gestelde middelen toelaten, waartoe voor aanzienlijke geldelijke offers niet zal worden teruggedeinsd. Hiermede zal echter, ook in aanmerking genomen de geografische gesteldheid en ligging van Nederlandsch-Indië, zoomede de toestanden in het Verre Oosten, alwaar groote hoeveelheden sluikwaar beschikbaar zijn, niet volstaan kunnen worden. De sluikhandel toch vindt ook zijn oorzaak in het feit dat velen, die onder de werking van de huidige beperkende bepalingen hun behoefte aan opium niet op wettige wijze kunnen bevredigen, noodgedwongen zich wel op clandestiene wijze daarvan moeten voorzien en aldus in de armen van dezen handel gedreven worden. Het is nu met het oog hierop dat — als opgemerkt — het stelsel dier beperkende bepalingen te ver gaat en in zijne gevolgen niet voldoende doelmatig is. In de gegeven omstandigheden zal daarom eene krachtiger rechtstreeksche bestrijding alleen den sluikhandel niet binnen redelijke grenzen vermogen terug te dringen en zal deze maatregel onvermijdelijk ook gepaard dienen te gaan met een wegneming, voorzover mogelijk, van de zoeven bedoelde oorzaak van de vraag naar sluikwaar, door een verzachting der beperkende bepalingen. Uiteraard zal de regering hierbij niet verder gaan dan onvermijdelijk is. Waar handhaving der bestaande bepalingen, al dan niet met personeelsversterking mogelijk wordt geacht, zullen zij gehandhaafd blijven. Maar overal waar de beperking van het opiumgebruik eene fictie is geworden en geen ander gevolg heeft, dan verplaatsing van den afzet van de wettige verkoopplaatsen naar de smokkelaars, zullen mildere bepalingen worden ingevoerd. De regering ontveinst zich niet, dat ook de zeer hoog opgevoerde prijs van het regie-opium een prikkel oplevert om zich tot smokkelaars te wenden, maar zij wenscht toch, voorloopig althans, niet tot verlaging van dien prijs over te gaan, in de verwachting ook zonder dat meer gezonde toestanden te kunnen verkrijgen en voorts op grond van de overweging, dat prijsverlaging het gebruik zal doen toenemen bij hen, die ook thans zich van regie-opium voorzien. Mocht nochtans die verwachting niet in vervulling komen en, nadat beide bovengeschreven maatregelen een jaar zullen hebben gewerkt — d. i. omstreeks het begin van het jaar 1928 — ook uit het wegblijven van het herstel van het normale debiet blijken, dat de smokkelhandel daarmee niet voldoende kan worden onderdrukt, dan zal de regering als derde maatregel het middel van prijsverlaging toepassen. Dus doende handelt zij niet alleen in overeenstemming met hare eigen beginselen, doch ook in aansluiting aan de opiumpolitiek, zooals die door de Conventie van Genève van 11 Februari 1925 is vastgelegd. Immers deze politiek is er op gericht, bij krachtig weren van den sluikhandel, zooveel mogelijk het aantal schuivers te weten te komen en zich voor te bereiden voor het rationneeringssysteem bij den aanvang van het bekend tijdvak van 15 jaar. Hetgeen het opiummiddel meer mocht opbrengen dan voor 1926 geraamd, zal aan den buitengewonen dienst ten goede komen en niet in aanmerking worden gebracht bij het sluitend maken van de begroting. Het ligt in het voor-nemen door den vertegenwoordiger van Nederland in de Raadgevende Opiumcommissie van den Volkenbond in de a.s. voorjaarszitting van die commissie in den geest van het vorenstaande eene verklaring te doen afleggen nopens de boven besproken wijzigingen in de opiumpolitiek.

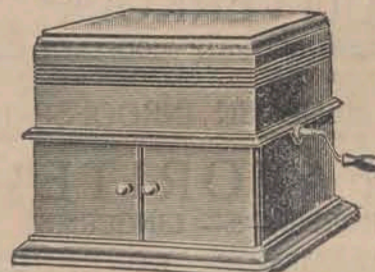
In De Loc. (17 Mei blz. 2) worden de maatregelen van de Japansche regering opgesomd. De Japansche regering is een weloverwogen campagne begonnen om personen van Japansche nationaliteit over de heele wereld te verbieden deel te nemen aan iedere onwettige handeling met betrekking tot het verschaffen van opium.

Muziekhandel DAJOS BELA

Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190 SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD RIJME KEUZE

Columbia-, Odeon, Musica-, Linström-, Beka- PLATEN en MACHINES

Violen Mandolin. Banjo's, Guitaars, Snaren, Onderdeel. Piano Muz.

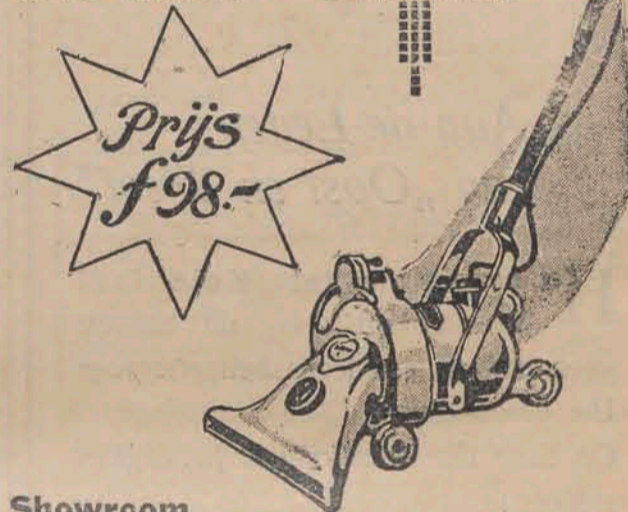
HUURKOOP SYSTEEM

Speciale machines en verzending voor INDIË. EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht

ORION

Prijs f 98.-

Showroom

AMSTERDAMSCH VEERKADE 8

5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE

Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN

Contant en in Huurkoop vanaf f 145.- compleet

E. STEVENS

Electrotechnisch Installatie-Bureau

Copernicusplein 9 Telef. 31009

's-GRAVENHAGE

GESLOTEN GEHOORKAMER

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT

Heilgymnastiek - Massage

Diverse methoden van geneeskrachtige baden

Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie

HUIZE „ILEX” (bij de HOORNBRUG) RIJSWIJK

5197 Spreekuren van 1-2 of volgens afspraak

Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156

COR VAN MOORSEL

JAN HENDRIKSTRAAT 9

DEN HAAG - TELEFOON 14953

Is het voordeligste adres voor

BEDDEN MEUBELEN TAPIJTEN

ns een doeltreffend begin te maken, heeft de regeering het voornemen medio 1927 een inrichting te Soerabaja in het leven te roepen tot opleiding van Nederlandsch-Indische tandartsen.

De provinciale opcenten (vervolg).

de *Sumatra Post* (25 en 26 Mei) en de *Java-Bode* (19, 20 en 21 Mei) geven verslagen van de debatten in den Provinciale Raad betreffende de provinciale opcenten. Hoofdzakelijk ging het daarbij om het antwoord op drie vragen, die gesteld kunnen worden: 1o. Kan de provincie wettelijk de opcenten heffen? 2o. Mag zij moraliter heffen? 3o. Moet zij die noodzakelijk heffen? Het voorstel werd aangenomen met 20 tegen 19 stemmen. De Provincie West-Java heeft zijn eerste bepalingen in den vorm van tien opcenten op de Inkom- en op de Personeele belasting gekregen, doch niet ten koste van een groote optevredenheid onder de stingsbetalers. (Zie ook *Deli Crt.* 25 Mei, *De Loc.* 22 blz. 27 en *Bat. Nwsbl.* 19 t/m 22 Mei). De mogelijkheid bestaat, dat de Regeering het besluit niet zou bevestigen, doch de *Deli Crt.* acht die kans al zeer gering.

meta (*De Loc.* 19 Mei) meldt dat de heer *Otosoebrata* is tot lid van het college van gedeputeerden den Prov. Raad van West-Java.

Atjeh (vervolg).

het artikel „Politiek en Militair beleid in Atjeh” in *Bat. Nwsbl.* van 5 Mei en de bespreking daarvan van de redactie, geeft F. aanleiding in het *Bat. Nwsbl.* 20 en 21 Mei („Atjeh”) aandacht te vragen voor inzielen. In vele opzichten kan hij met de geene beschouwingen accoord gaan; op verscheidene punten geeft F. toelichting of rechtzetting. Het verwen in ons bestuur en aan onze macht was er en het weer terugkeeren. F. ziet den toestand niet zo hopig in als de correspondent vermeent te moeten opperen en daarom behoeft het geen verwondering te weeten, dat de schrijver hier een tegenstelling plaatst tusschen de Atjehsche volk — en bloc — ons meer haat. Alle oude Atjeh-gasten — aldus schr. — zullen dit met ons eens zijn en zelfs zullen zij er toevoegen, dat zij van den Atjeh houden, omdat hooren tot een pracht- en krachtig volk. Veeleer men generaliseeren kunnen beweren dat de Atjeh den blanda meermalen „veracht”, omdat hij nu maal niet bang is en geen ontzag heeft voor een Bestuur. De Atjeh is een groot comediant, maar een groot menschenkenner en gevoelt een groot respect voor hem, die zijn gezag weet te handhaven en wil weet door te voeren. Geschiedt dit met waardigheid, dan kan men er zeker van zijn, dat de bestuurder dan als een weldoener zal worden bestegen. Zoals de zaken nu weer staan, is het o. i. niet noodig het civiel bestuur door een militair te vervangen, vooral nu gouverneur Goedhart aan het ind is. Slechts wenschen wij den nadruk te leggen de macht aan den Gouverneur te verleen om zijn mannen te kiezen en op den plicht den onder- en te leggen, immer voeling te houden met de volk.

te verwijzen naar het *Bat. Nwsbl.* (21 Mei „Atjeh. succes in Boven Bakongan”), de *Java-Bode* (25 Mei „Swart over Atjeh”) en het *Soer Hbl.* (21 Mei „Atjeh-toelagen en nog iets”).

De opium-situatie.

de M. v. T. tot afd. III van de ontwerp-begroting 1927 komt voor de Regeeringsverklaring over de opium-situatie (*Soer. Hbl.* 19 Mei, 2de bl.). Zooals bevestigd zijn de voornaamste middelen, waarmee gepoogd wordt het door art. 6 der Opiumconventie van 1912 bedoelde einddoel te bereiken — naast de aanwijzing van opium, waar het opiumgebruik geheel verboden is — de passaging van licentiestelsel en de verhooging van de opium. De smokkelhandel, welke in 1920 nog vrij was (589 thail sluikwaar werd aangehaald), is in de laatste jaren zeer bedenklijk toegenomen (in 1924 1.004 thail). Hiernaast valt eene aanzienlijke afname van het debiet in de laatste jaren te constateeren, er geen goede reden is om aan te nemen, dat de opiumverbruik in 1924 slechts de helft zou hebben van dat in 1920 en ongeveer 57 pCt. van het debiet der jaren 1914 tot en met 1919, moet wel een opmerking worden gemaakt, dat in de behoefte aan opium ook, en wel in toenemende mate, door den sluikhandel wordt voorzien. Het spreekt vanzelf dat de medebrengr dat er, indien over eenigen tijd de opium van 15 jaar aanvangt, binnen welken, volgens de vorige jaren te Genève gesloten overeenkomst,

FIRMA J. VAN DER WOLF
BANKETBAKKER
Specialiteit in Lekker-Lekker
DEN HAAG
PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

WEGENS VERTREK NAAR BUITENLAND

ALGEHEELE UITVERKOOP

DER NIEUWSTE MODELLEN 5243
— VAN DIT SEIZOEN —

VER BENEDEN INKOOPSPRIJS

„FAVORITE”

ROBES —:— LINGERIES

50 NOORDEINDE BOVENHUIS

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

DR G. KRUYSS

MOND- EN TANDARTS
SPREKUREN 9 TOT 3
BILLIJKE TARIEVEN

VALKENBOSCHPLEIN 17
'S-GRAVENHAGE

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwasschen. Voordeelige prijzen 5043

Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Uit de Moslimsche Wereld.

B. Afghanistan.

Zoolang het bestuur van Afghanistan in handen is van Emir Amanulla Chan, die zich als een bekwaam en rechtvaardig regeerder heeft doen kennen, kan men, zoo schrijft „Hannibal” in de „Perniagaan” van 2 December 1925, eene steeds toenemende ontwikkeling van het land waarnemen.

Zich daarbij bewegende in de democratische lijn, heeft hij bovendien liefde voor zijn land en volk en handhaaft hij de Islamsche godsdienstige instellingen, met een zóódanig gevolg, dat hij in alle lagen der bevolking de achting geniet.

Hij treedt niet, zooals zijne voorgangers, op als een autocratische Emir, doch als een democratische dictator.

De rede, bij zijne inhuldiging gehouden, heeft de sympathie en is de trots van de Islamsche Pers in Oostelijk Azië.

Zijn vader, Emir Habibullah Chan, had niet het geluk de sympathie te verwerven van zijn volk, aangezien hij slechts zijne eigen grootheid en zijn eigenbelang behartigde en de volksbelangen hem onverschillig waren.

Door de actie van eene geheime vereeniging liet hij het leven, tijdens hij zich in een landhuis buiten de stad bevond.

Emir Amanulla is eene waardevolle kracht, ook voor de wetenschap.

Zijne gemalin is geschoold, van vorstelijken bloede en heeft onder den invloed van haar oom de leiding van eene vrouwenvereniging, welke zich ten doel stelt het onderwijs van vrouwen te bevorderen.

Volgens de berichten van den correspondent van het Parijsche nieuwsblad „Le Debat” heeft Emir Amanulla te Kabul eene hoogeschool gesticht, welke zijn naam draagt en waar, behalve de landstalen, ook de Europeesche talen worden onderwezen.

Onder de leerkrachten zijn vele Franschen, terwijl het aantal leerlingen ongeveer 350 bedraagt.

Naar de meening der Fransche leeraren zijn de leerlingen ijverig en intelligent.

De school is op militairen voet ingericht.

De leerlingen dragen kleedij van dezelfde kleur, volgens een militair model, en worden door leiders geoefend in militaire exercitiën.

Uit een politiek oogpunt beschouwd, verkeert Afghanistan in dezelfde vrije positie als Turkije.

Het leger is geschoold en krachtig en staat onder leiding van Westersche deskundigen.

Te Tarsana Kabul is eene wapenfabriek aanwezig.

Tengevolge van de goede verhouding tusschen vorst en volk heerscht er rust in het land.

C. Iran (Perzië).

I.

In het land van Iran heeft, met het vervallen verklaren van de Quadjaz-familie, als eeuwenoud vorstengeslacht van Perzië, eene buitengewone gebeurtenis plaats gehad.

Amad Chan, de thans afgetreden Sjah van Perzië, die tot dat vorstengeslacht behoorde, is een jong mensch, die door zijne zwakke houding in bestuurszaken zelf de aanleiding is geweest, dat de teugels van het bewind geleidelijk in handen geraakten van zijn voornaamsten Wazir, den bekenden Ridha Chan.

Deze had bij de vervallenverklaring van de Quadjaz-familie al de leden van het Parlement, behalve 5, op zijne hand en werd daarna als Sjah van Iran gehuldigd, hetgeen dus niet overeenstemde met de vroeger verspreide geruchten, als zoude in Perzië de republiek zijn uitgeroepen.

Sjah Ridha Chan is derhalve thans de bestuursleider in Perzië, althans als hij mag blijven rekenen op den steun en de trouw van de troepenmacht, welke hij uit Sawadkwe, in het district Mazadran, naar Teheran heeft geroepen.

Het is vooral zijn ijver geweest, die Ridha Chan in staat heeft gesteld zijn doel te bereiken en de hoogste maatschappelijke positie in Iran te veroveren.

Na het eindigen van den grooten oorlog en nadat de Engelsche troepenmacht Iran had verlaten, werd de naam van Ridha Chan algemeen genoemd en had hij, na zijne overwinning, al dadelijk den strijd aan te binden tegen een der landsgrooten, met name Mirza Kodjak, die in Rusland verblijf had gehouden en onder

POSTZEGELS

van Nederland en Koloniën steeds in iedere hoeveelheid te koop te verkrijgen. (Eventueel tegen buitenlandse zegels. Basis: engrosrijzen)

POSTZEGELEXPORT

D. W. BRANTSEN
Frankenstraat 41 - Den Haag - Telef. 5352

Russischen invloed in het ressort van Djailan den publiekschen bestuursvorm had ingevoerd.

Mirza Kodjak moest in dat conflict het onderdelven.

Van de rumoerige beweging, welke toenmaals te heren heerschte, trok de heer Dhiauddin, hoofdredacteur van het nieuwsblad „Waed”, partij om het terie tot aftreding te dwingen en prins Farmanf met eenige andere ambtgenooten in arrest te stellen, terwijl hij tot wazir werd aangesteld en Ridha als hoofd van de legermacht optrad.

(Wordt vervolgd)

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De Inheemsche- en Chineseche Pers en het Communisme in Ned.-Indië.

II (Slot).

In de Inheemsche en Maleisch-Chineesche bladen zal men dikwijls mededeelingen met eenen communistische strekking vinden, welke voor de Europeesche Pers, die op de communistische beweging gesteld is, de aanleiding zijn tot de verklaring, dat nieuwsblad, dat die artikelen opneemt, diezelfde ting is toegedaan.

Dit nu is eene vergissing. Men dient meer te letten op de richting waarin een nieuwsblad zich beweegt, dan op de mededeelingen van anderen, welke daarin worden opgenomen.

De dagbladen nemen alle berichten van den dag, mits zij zijn in het algemeen belang, in tegenstelling met de partijbladen, die de belangen eener partij voorstaan.

En, als men dan in de Inheemsche of Maleisch-Chineesche Pers eens een extremistisch artikel aantreft, dan is dit nog geen reden om dat nieuwsblad te rood blad of tot een bolsjewistisch blad te stempelen, ook al wordt er critiek uitgeoefend op de handelingen van het Bestuur.

Persarbeid en communistische actie zijn, volgens de redactie van de „Sinar Sumatra”, twee verschietzaken.

Niet alle Inheemsche en Maleisch-Chineesche bladen zijn bepaald vóór of tegen het communisme, pro of contra ten opzichte van het Bestuur, doch neer men foutieve beschuldigingen wil vóórhanden dient men ten deze de zaken nauwkeurig te zoeken en rekening te houden met het feit, dat het moeilijk is iemand zijn levensbestaan te ontnemen hem broodeloos te maken door hem eenvoudig te roode of communist te stempelen.

Pers en communisme hebben eene belangrijke Ned.-Indië te vervullen.

Het laatste zorgt, onder leiding van de intellectuelen, voor eene steeds toenemende verspreiding van communistische leerstellingen onder het volk.

De Pers wil niet alleen vóórlichter zijn, doch trachten het volk te overtuigen van het groote belang dat het heeft bij eene goede Pers.

Het communisme tracht het volk nader te brengen tot de publieke zaak.

De Pers wil de oogen van het volk openen voor een goed is.

Het verschil tusschen beide richtingen is, dat communisme de wijze van bestuur in Ned.-Indië afbreken, terwijl de Pers wil opbouwen door aan het volk inzicht te geven in de veranderingen, welke nodig zijn.

Het is opvallend, zegt de redactie, dat er zooveel sonen zijn, die in een journalist iemand zien van een politieke kleur als de communist.

Deze beschouwing zal men evenwel zoodanig ten opvatten, dat een journalist een gewoon mens is als ieder ander, tenzij hij bepaaldelijk van zijne communistische gevoelens en opvattingen duidelijk doen blijken.

De Aziatische journalist houdt zich niet veel van verschillende „ismen” bezig, behalve natuurlijk het journalisme.

De positie van den journalist is zijns inziens een onpartijdig tusschenpersoon tusschen volk en Bestuur en dat is zeker de juiste opvatting van zijn kring, mits die in de praktijk ook werkelijk wordt gepast en men zich in zaken en verhoudingen partij stelt.

Het onderwerp, waarvan hier sprake is en de zake geleverde beschouwingen onder dit licht te schenken der redactie de overtuiging dat grootere

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 3

is Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Bad- en Wijn-

Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur. Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen.

Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur

Thuisbezorgen zonder prijsverhoging.

GARAGE JANSSEN
 WASSENAAR TELEFOON KIEVIET 562
 RIJKSSTRAATWEG 135 nabij Viaduct. 5003

BENZINE LAADSTATION 3 POMPEN

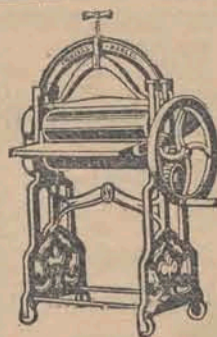
KNIP-ACADEMIE „CASANO”
 EDISONSTRAAT 126 — 's-GRAVENHAGE

Cursus en Privaatlessen in het knippen van Dames- en Kinder-, Boven- en Onderkleeding. — (Moderne methode) Zeer geschikt voor Indische Dames

PAPIEREN PATRONEN OP MAAT

5278

Aanbevelend, Mevr. J. NOLDUS, Gediplomeerd te Parijs

MANGELS-WRINGERS
 TAFELMANGELS
 GORDIJNSPANNERS

FA. J. L. RICHEL AZH
 WESTEINDE 224
 'S-GRAVENHAGE

5219

Het beste adres voor alle Huis-
 houdelijke artikelen en IJzerwaren

NIJMEGEN

P. TH. VIS, BANKETBAKKER

ST. ANNASTRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT
 NIJMEGEN TELEFOON 950

EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ
 Specialiteit in Boterspeculaas

**Goed Adverteeren beteekent
 grootere omzet;
 dus meer winst**

**ARBEIDSBEURS VOOR
 DEN OUD-IND. MILITAIR**

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 186

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag van 12 uur gesloten

Directeur A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h

DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34

ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b

Telefoon van 9-12 10733

ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H. H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijk Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge,
 Huisbewaarder, Portier, Fabrieksupzichter
 en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester,
 Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas,
 Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur,
 Stoker centrale verwarming, Knecht van
 de apotheek en ander Personeel voor Zieken-
 en Weeshuizen, waaronder ook gediplo-
 meerde Verplegers, Controleurs en Wakers
 voor den Nachtheiligheidsdienst, Telegra-
 fisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder
 geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten
 Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan-
 vragen om personeel, zowel hier te lande als in
 Ned. Oost- en West-Indië.

bijkheden dan de bestaande zijn te verwachten, wan-
 neer de Regering gevolg zou geven aan de in den
 Volksraad gedane voorstellen.

Zij kan bij een verstandig inzicht niet aannemen, dat
 de Regering daartoe zou kunnen besluiten, waar zij
 zelve toch ook wel weet welk een tegenstand van de
 tegenpartij te verwachten is, wanneer zij op de in den
 Volksraad gedane voorstellen ingaat.

De Regering kan die beweging in goede banen lei-
 den, door opheldering te vragen aan de Inheemsche
 en Maleische Pers wanneer die zich te buiten gaat en
 de publieke opinie verkeerd voorlicht.

Bij het onderzoek naar de motieven, waartoe die
 voorlichting aanleiding heeft gegeven, kan zij de toe-
 standen verbeteren, de ziekte genezen en de opstandi-
 gen zoo mogelijk tevreden stellen.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

„Dispereert niet”.

In het jongste jaarverslag van het Museum van Land-
 en Volkenkunde te Rotterdam, maakt de directeur, de
 heer J. W. van Nieuhuys, melding van een voor dat
 Museum aangekochte bronzen penning, geslagen ter
 herinnering aan het driehonderdjarig bestaan van
 Batavia. De hr. v. N. schrijft daarbij: De aanhef der ver-
 maarde woorden van Coen in zijn brief van 29 Septem-
 ber 1618 aan de Bewindhebbers van de Vereenigde
 Oost-Indische Compagnie: *Dispereert niet*, ontstiet
 twee vijanden niet, daer en is ter wereld niet dat ons
 een hinderen noch deeren, want God met ons is, en
 treedt de voorgaende misslagen in geen consequentie,
 want daer can in Indië van groots verricht worden”
 zijn hierop verhaspelt tot *„ende desperereert niet!”*

Deze recente poging van den heer van Nieuhuys om
 op dat *onjuiste* „ende desperereert niet” te wijzen en
 te trachten uit de wereld te helpen toejuichende, heb-
 ben we intusschen weinig hoop op succes. Verschil-
 lende historici van naam, Prof. Heeres en Dr. Kijlstra
 bijv., wezen reeds vroeger bij elke gelegenheid op de
 verhaspeling. De heer J. F. L. de Balbian Verster wijdt
 er zelfs een speciaal artikel aan in het veel gelezen
 tijdschrift „Buiten” (van 31 Mei 1919), evenzo de heer
 Coenen in het „Middelbaar Onderwijs” (jaarg. 1919,
 bl. 208), doch alles vergeefs. Zoolang de bewerkers van
 Van Dale's groot Woordenboek der Nederlandsche taal
 hunne oogen gesloten houden voor de juiste bewoor-
 dingen van Coen's geveleugeld gezegde, en daardoor de
 goede schrijfwijze niet binnen het bereik van het *grote*
publiek komt, dat zijn wijsheid begrijpelijkerwijze uit
 Van Dale put, mag men ten deze helaas niets verwach-
 ten.

Als of er nooit een letter over geschreven ware,
 dicteert de zesde, geheel opnieuw bewerkte, in 1924
 verschenen, uitgave van bedoeld woordenboek ijskoud:
„Despereeren (desesperereerde, heeft gedesperereerd),
want open, den moed verliezen: ende desperereert niet
(devies van Koen)”.

Celebes.

Celebes. Onbekende gebieden en volken,
 door W. Holtus. Met een Voorwoord van
 W. Frijling. Met 24 afbeeldingen en een
 kaart. (Amsterdam, Scheltema en Holkema's
 Boekhandel).

Dit boek is de samenvatting van een dertigtal reis-
 berichten, indertijd in het Soerabajasch Handelsblad ver-
 schenen, toen de schrijver verbonden was aan dat blad
 als eerste redacteur. De hr. Frijling, oud-gouverneur van
 Celebes en Onderhoorigheden, heeft met genoegen van
 deze opwekkende lectuur kennis genomen; z.i. geeft de
 schr. een juist inzicht in verschillende interessante
 datagebruiken van de volken, die het eiland bewonen,
 in de bestuursproblemen, die deels reeds opgelost zijn,
 deels nog opgelost moeten worden zullen deze volken tot
 ontwikkeling en beschaving gebracht worden. Verder
 heeft hij ons zien den moeïen, offerenden en succes-
 vollen arbeid, die er door bestuursambtenaren en zen-
 lingen, gesteund door hunne echtgenooten, is en wordt
 verricht.

De hr. Fr. wenscht blijkens zijn Voorwoord, het boek
 in handen van een ieder, die belang stelt in wat er in
 dit belangrijke deel van den Indischen Archipel om-
 gaat, inzonderheid van hen, die in het bestuur over
 Celebes een woord hebben mede te spreken.

Het is vooral deze laatste opmerking van den heer
 Fr. welke men geneigd is te onderstrepen na van den
 inhoud van het geschrift kennis te hebben genomen;
 inderdaad: er schijnt voor het Bestuur nog heel wat te

Archief voor de Rubbercultuur in Ned.-Indië.
 Uit den inhoud van jaarg. 10 (1926), No. 5. Over de
 toepassing van de in de rubbercultuur gebruikelijke
 desinfectiemiddelen, door Dr. A. Steinmann en Dr. J. J.
 B. Deuss. — Zoolrubber-bereiding op de onderneming
 of in centrale fabrieken? door Ir. J. G. Fol. — De be-
 reiding van zoolrèpe, door Ir. H. N. Blommendaal.

De Indische Mercuur.

No. 25 (23 Juni). Berichten van de Afdeling Handels-
 museum van de Kon. Ver. Koloniaal Instituut. No. 26.
 Nieuwe onderzoekingen over cubeben (staartpeper). —
 De economische toestand in Japan gedurende 1925. —
 Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Ver-
 keerswezen. — Financiële berichten en verslagen, zoo-
 mede de overige wekelijkse rubrieken. — De afd. Han-
 delsmuseum van het Kon. Inst. geeft recente literatuur
 over de volgende onderwerpen: Economische zaken,
 arbeidsvraagstuk, nijverheid, brandstoffen en water-
 kracht, delfstoffen en metalen, geologie, diversen.

De Indische Culturen.

No. 10 (van 15 Mei) bevat o.a. De Vanda-orchidee, door
 H. J. Wigman (met ill.). — Zoogenaamde „onderzeeërs”
 bij pootaardappelen. — Euanthe Schltr, door H. J. Wig-
 man (met ill.). — Het bevorderen van de thee-con-
 sumptie, door W. H. Ukers. — Java-suiker, door „Admi-
 nistateur”. — Moderne koffiebereiding. — De positie
 van thee. Het jongste statistische cijfermateriaal (ont-
 leend aan het Handelsbl.).

Inter-Ocean.

De Maart-afl. brengt een geïllustreerd artikel van
 „Djembar”: *Industrial Java. A short history of the*
industrial assets of Java and the Netherlands Indies in
*general. — Een volgende bijdrage handelt over „Gam-
 bir or catechu production in the Dutch East Indies. —*
*Het Supplement bevat eenige mooie foto's van Oud-
 Batavia, met tekst van G. G. van der Kop. — De rubriek*

1) met welke vage en n. h. v. onvriendelijke aanduiding de heer Holtus
 (bl. 42) stellig Tillema, de onvermoeide, onbaatzuchtige strijder voor ver-
 betering van hygiënische misstanden in Indië, bedoelt!

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

**Snelle Opleiding voor de
Practijk-Diploma's Boekhouden**
Speciaal voor Indische
Verlofgangers

Spoedopleiding in 6 à 9 maanden
Twee uur les p. week. Lesgeld f 20,- p. mnd.
J. W. AUDIER Jzn.
Gediplomeerd Accountant
Leeraar M.O. Boekhouden
Achterom 68 Telefoon 16423
(één huis vanaf de Passage)
'S-GRAVENHAGE 5305

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstendrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar
kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte
Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proef-
nummer aan bij de Administratie
Prijs per jaargang f 20.— te voldoen
in halfjaarlijksche termijnen van f 10.—
jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte
o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage,
Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer,
Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema,
Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof.
Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwert-
kamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de
Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a.,
benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

Verlofgangers,

wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat
dan Uw wasch behandelen door de

Electricische Wasch- en Strijkrichting
VAN KUYEREN & HORSTMAN
WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG 5105

„Tourism in the Neth. East Indies” vestigt o.m. de aandacht op een artikel van Dr. H. T. Stearns in de „Mid Pacific Magazine”, getiteld: Borobudur, the temple that Buddhists forgot. — Verder in deze, als altijd fraai geïll. afl., nog eenige bijdragen met betrekking op de Straits en de Philippijnen.

Indisch Militair Tijdschrift.

Hoofdzakelijke inhoud van jaarg. 1926, No. 5. In Memoriam J. Paris (den 3en April '26 bij een klewanganval op Atjeh gesneuveld). — Amerikaans-Nederlandsche wetenschappelijke expeditie naar het Nassau-gebergte van Ned. Nieuw-Guinea (met een schets), door R. Posthumus. — De klewanganval op de patriottische Paris (uit een officieel verslag). — Zoeklichten over den Pacific, door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn. — Strategisch-krijgsgeschiedkundige studiën (vervolg). — De bediening van het Infanterie-geschut, door H. L. Maurer. — Uit de pers. De verdediging van Ned.-Indië. Een stem uit de Marine.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Afl. 7 (23 Juni). Een en ander uit Java's verre velden. V (vervolg). Javaansche chronogrammen, door L. — Het vraagstuk van Java's overbevolking, door Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis (vervolg). — Mooi Sumatra, door J. van Bokhoven (vervolg). 7. Tusschen den Merapi en Fort de Kock. 8. Rondom den Merapi. — Oude gevelds te Paramaribo, door Fr. Oudschans Dentz. — Behalve de foto's, welke bij het laatstgenoemde artikel behooren, bevat de afl. nog verschillende andere zeer mooie afbeeldingen.

Locale Belangen.

Afl. 22 (van 16 Mei) bevat o.a.: De waardevermeerderingsbelasting in haar twee vormen (vervolg), door Mr. Dr. B. J. F. Steinmetz. — De financiële verhouding tusschen het land en de Locale Ressoorten, door J. J. G. E. Rückert. — Voorkeursrecht van gemeenten bij uitgifte van gronden in eigendom. — Indische Raden. De tien opcenten.

Missie- en Zendingsperiodieken.

Onze Missiën in Oost- en West-Indië. Juni '26. De missionaris linguïst en ethnoloog, door H. Geurtjens. — Hoe een Hindoe over godsdienst denkt, door Pr. F. van Loon. — Buiten-parochies op het eiland Curaçao, door een Missionaris. — De scholen op Java, door P. Jucundus. — De Karaïb en zijn taal (vervolg), door W. Ahlbrinck. — De totale zonsverduistering op 14 Jan. 1926 (waargenomen op Borneo), door P. Fulgentius. — Politiek overzicht. (Rede van den Heer A. C. A. van Vuuren in de Tweede Kamer bij de algem. besch. over de Indische Begroting).

De Katholieke Missiën. Juni '26. Het Missiewerk der Zusters te Larantoecka, door Zuster Maria Eliana (slot). Met ill.

Het Zendingsblad van de Geref. Kerken. Juni '26. Het Christelijk leven der Inlandsche Christenen. — Soepater. De eerste Javaansche predikant op Midden-Java (met portret), door A. P.

De Indische Post.

De rubriek „Onze meening” in het Nr. van 15 Mei bespreekt de voorgestelde 10-opcenten belasting door de provincie West-Java te heffen. De schr. is er begrijpelijkwijz niet mede ingenomen; ja hij acht het voorstel zoo oppervlakkig, eenzijdig en onrechtmatig, dat de verwerping door den Raad volle toejuiching zal verdienen. Intusschen is, blijkens nadere berichten, het voorstel op het kantje af er door gekomen, n.l. 20 voor en 19 tegen (zie ook de rubriek „Uit de Europeesche pers” op blz. 7 hiervóór).

Catalogus van 's Rijks Ethnographisch Museum. Deel XVIII. Celebes. II. Zuid-Celebes (slot), Zuid Oost- en Oost-Celebes en Midden-Celebes (eerste deel), door Dr. H. H. Juynboll, Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum. (Leiden, E. J. Brill, 1925). Met platen. (Van dit werk is tegelijkertijd een uitgave in de Duitse taal verschenen).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 21, 22 Mei 1926. (Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden te Weltevreden. Afdeeling Pers).

Suriname, door L. J. M. Feber. (Opgenomen in het gedeelte getiteld „De Nederlandsche Mercuur” van Handelsberichten, 24 Juni '26).

Uitkomsten van het mijnbouwkundig onderzoek van goudhoudende terreinen in de zogenaamde Chineseche

WEEFSCHOOL „SMEDA”
MARGARETHA VERWEIJ
AMSTERDAM DEN HAAG BLARICUM
Handweefwerk Egyptisch vlechten
Raffia werk
LESSEN EN CURSUSSEN

districten van de Residentie Westerafdeeling van Borneo. Met kaarten. Samengesteld door J. de Kroes (Verslagen en Mededeelingen betreffende Indische delistingstoffen en hare toepassingen. No. 19).

De indeeling van het grondgebied van Nederl.-Indië (slot), door K. (Vrijzinnig Weekbl., 20 Mei '26).

Suriname.

„Het Algemeen Handelsblad” van 21 Juni schrijft naar aanleiding van de droogte die in Suriname heeft geheerscht:

„Men zond ons een zeer uitvoerig stuk ter plaatsing waarin gelden werden gevraagd voor Suriname, waar een zeer abnormale droogte gevolgen had gehad, die een nationale ramp betekenden.

Alvorens dit stuk te plaatsen zijn wij eens op informatie uitgegaan. Ware de toestand zoo ernstig als de inzenders hem schetsten, dan zouden wij niet geargeld hebben een beroep te doen op de ons welbekende mildheid onzer lezers. Het blijkt ons evenwel, dat hoewel de abnormale droogte voor enkele plantages zeer schadelijk is geweest, hier, gelukkig, van een nationale ramp niet, althans nog niet, behoefte te worden gesproken en er dus (althans nog) geen reden is het Nederlandsche volk te alarmeren.

Wel moge deze, ernstige tegenvaller van het tropische Nederlandsch gebied in de West een nieuwe aansporing zijn voor het Nederlandsche volk om van meer belangstelling voor dit gebied te doen blijken en voor den Nederlandschen wetgever, om meer nog dan tot nu toe te streven naar een zoodanigen steun, dat Suriname in normale omstandigheden zichzelf kan redden, ook dan wanneer tegenvallers als deze droogte, die in elk tropisch land zich kunnen voordoen, nog ernstiger gevolgen mochten hebben, dan ze nu bijkbaar hebben gehad.”

Wij vragen ons af of de persoon, die aan het Handelsbureau de informatie heeft verstrekt, de zaken wel juist inziet.

Voor „enkele plantages” zou de abnormale droogte zeer schadelijk zijn geweest. Dat klopt niet met de mededeelingen van „De Surinamer”, waarop in ons vorig nummer wordt gewezen. Wij gelooven niet dat „enkele plantages” zeer geleden hebben, maar dat „zeer weinig” van groote schade zijn vrijgebleven en dat juist van staatswege in den vorm van vrijstelling of uitstel van lasten dringend noodig is. De berichtgever van het „Handelsblad” spreekt niet over de kleine landbouwers, die van de hand in den tand leven en wier oogstmislukt is. Deze zijn er het ergst aan toe en voor hen is geldelijke steun dringend noodig.

Heeft het Departement van Koloniën geen officieel berichten over de aangerichte schade ontvangen? Zo ja, dan is het wenschelijk die op de een of andere wijze te publiceren.

Schrijvende over het bedrag dat in Suriname bijeen gebracht is voor de slachtoffers van den watersnood hier te lande, zegt „Suriname” van 27 April:

„Het bedrag dat door onze kolonie toegezonden wordt, is betrekkelijk zeer, zeer gering te noemen in vergelijking met hetgeen van andere zijden — men denke b.v. aan Indië, waar het Smeroeffonds alleen thans reeds ruim twee ton heeft opgehaald — is en nog wordt bijgedragen.

Doch niet zoozeer in de hoegrootheid van het bedrag dat Suriname opzond, als wel in het feit dat in dezen tijd, waarin het land zelf het slachtoffer is van een even verwoestende natuurramp — het watergebrek — als de watersnood; in dien tijd, dat Suriname zelf krachtigen steun behoeft om de aan het land en zijne bevolking toegebrachte schade weer te vergoeden en den toestand hier te normaliseeren, dit feit, zeggen wij, levert het bewijs hoezeer het Surinaamsche volk zelf zwaar getroffen — deelneemt in het nóg harder lot dat zijn Nederlandsche broeders trof.

Het geringe bedrag dat zij in staat zijn over te maken, heeft daarom dan ook dubbele beteekenis voor getroffen.”

„Suriname” van 7 Mei schrijft:
„Hedenmorgen keerde de expeditie van den heer B. Fairweather, die weken geleden voor prospectie naar cinnabar naar de Marowijne was vertrokken, koloniale stoomer te Paramaribo terug.
Naar wij vernemen moeten de prospecties gelukkig zijn afgevoerd en bestaat er veel kans dat de exploitatie”

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord”
Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644
FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN
EN ROLLUIKEN
Levering van alle soorten Timmerwerk

Apotheek M. L. ADAMA
 Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telet. 70366
 Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

tatie krachtig wordt ter hand genomen. Er zou product aanwezig zijn, dat voor langer dan 30 jaren onafgebroken volen arbeid verzekert".
 Dat zal dan weer de zooveelste Amerikaansche onderneming in Suriname zijn.
 Waar blijven onze kapitaalcrachten?

In het „Verslag omtrent den toestand der Nederlandsche Handel-Maatschappij en hare handelingen in het boekjaar 1925" lezen wij onder het hoofd „Suriname".
 „In de 43ste campagne, loopende van 1 September 1924 tot 31 Augustus 1925, werden op onze suikerfabriek „Marienburg" vermalen 93.054 ton riet, afkomstig van 2908 akkers, gevende derhalve een rendement van 32 ton per akker. De suikerproductie bedroeg in totaal 8002 ton.

Van de geproduceerde suiker werd 6812 ton naar Europa verscheept, terwijl het restant plaatselijk werd verkocht. De opbrengst per ton suiker bedroeg f 156.—
 De rumproductie bedroeg 639.464 liters. De cacao-cultuur werd opgegeven.
 Gedurende het verslagjaar stonden onze agenten te Paramaribo in relatie met 1 suikeronderneming en 2 koffie- en cacao-plantages.
 Zoals uit de winst- en verliesrekening blijkt, werd in 1925 door het agentschap in Suriname eene winst gemaakt van f 97.833.90."

De Minister van Koloniën heeft onder dagteekening van 15 Juni j.l. tot den Voorzitter van de Tweede Kamer den volgende brief gericht:
 „Ten vervoelge op hetgeen ik in de vergadering der Kamer van 28 April j.l. heb medegedeeld omtrent mijn standpunt ten aanzien van de westgrens van Suriname (Handelingen 1925-1926, blz. 719, 2de kolom), heb ik de eer U HoogEdelgestrengde hiernevens te doen toekomen de briefwisseling waarnaar in het Voorloopig Verslag der Kamer nopens de Surinaamsche begroting voor 1926 onder 1° en 3° was gevraagd. Ik teken hierbij aan, dat eene mededeeling van de Britsche Regeering aan de Nederlandsche van de uitkomsten van Schomburgk's exploratie, als aldaar sub 2° bedoeld, niet is ontvangen.
 Deze bescheiden worden onder inventaris overgelegd uitsluitend ter kennisneming van de leden."
 Als men bedenkt dat opvolgende Ministers jaren lang onder allerlei voorwendsels hardnekkig geweigerd hebben deze bescheiden ter kennis der Staten Generaal te brengen, dan moet men Dr. Koningsberger een eere-salutt brengen voor deze daad.
 Jammer dat de inventaris niet gepubliceerd is.
 Wij vertrouwen dat de leden der Tweede Kamer volle aandacht zullen wijden aan de briefwisseling, vooral aan die welke voorafgegaan is aan de opdracht aan Schomburgk, omstreeks 1843, om de Corantijn op te nemen.
 Van het allergrootste belang is de mededeeling van den Minister „dat een mededeeling van de Britsche Regeering aan de Nederlandsche van de uitkomsten van Schomburgk's exploratie niet is ontvangen."
 Wij hopen dat zoowel de Minister van Koloniën als zijn ambgenoot van Buitenlandsche Zaken de betekenis van deze verklaring van Dr. Koningsberger in het licht van de briefwisseling na 1900 naar waarde zal weten te schatten. Wij bevelen zeer aan de lezing van de nota's uit Suriname betreffende deze aangelegenheid.
 Ten slotte moeten wij de hoop uitspreken dat de Kamer zal aandringen op publicatie der bescheiden.
 Misschien gaat Dr. Koningsberger, die minder geheimzinnig is dan zijne voorgangers, ook daartoe over.

Curacao.

„De draadlooze".

Naar wij vernemen is gebleken, dat de kortegolfzender van Curacao ook in Ned.-Indië zeer sterk ontvangen wordt. Op Curacao wordt Ned.-Indië per kortegolf ook zeer goed ontvangen, zoodat men kan zeggen dat deze verbinding, over een afstand van 20.000 K.M., tot stand is gebracht.

Huishuren.

„La Union van 6 Mei l.l. schrijft, dat de huurprijzen der huizen blijven stijgen, en in plaats dat het gouvernement daaraan paal en perk stelt, schijnt het dat dit het slechte voorbeeld gaat volgen.
 Men deelde aan het blad mee, dat van een huis op den Rooden weg bij den ingang van Mundo Nobo de

Willem v. d. Waals

HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
 GEVESVIGD SEDERT 1916 5078

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTE
Heeren Kapsalon

Groote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELLEN
 tegen zeer concurrerende prijzen

huurprijs van f 15.—, die zonder twijfel goedkoop was, gestegen was tot f 70.—, een buitengewone hoogte. Ook op den Rooden weg, ten Oosten van „Ons Hoekje" vroeg iemand aan het gouvernement een stuk grond om er een sluis op te zetten. Het gouvernement vroeg niet minder dan f 5.— per vierkante meter. Waar moet het heen, vraagt het blad, als het bestuur zelf zoo handelt?

W. B. Menkman.

De „Amigoe" verneemt, dat de heer Menkman als hoofdagent van de K. W. I. M. zou aftreden, om in Amsterdam te worden geplaatst aan het hoofd van het kantoor „Vrachtmail". De heer Kiës, thans agent te Colon, zou zijn opvolger op Curaçao worden.
 Met de „Stuyvesant" is de heer Menkman 24 Juni te Amsterdam aangekomen.

Uitvoer.

Aan de „Amigoe" ontleenen wij de volgende uitvoercijfers:

	C. P. I. M.-producten.	S. eenkolen.	Phosphaat.
1923	f 13.093.466.—	1.300.953.—	1.856.655.—
1924	„ 27.517.781.—	1.552.964.—	1.996.381.—
1925	„ 55.259.739.—	1.688.195.—	1.608.550.—

Scheepvaart.

April bleef met 9 stoomschepen en 445.572 M3. bruto inhoud onder Maart, terwijl het aantal zeilers ook 15 stuks minder, daarentegen hun inhoudsmaat 4078 M3. bruto hooger liep. Het groote verschil van inhoudsmaat bij de stoomschepen is mogelijk een gevolg van de 7 groote toeristenbooten, die in Maart onze haven bezocht hebben.
 (A. d. C.)

Watergebrek.

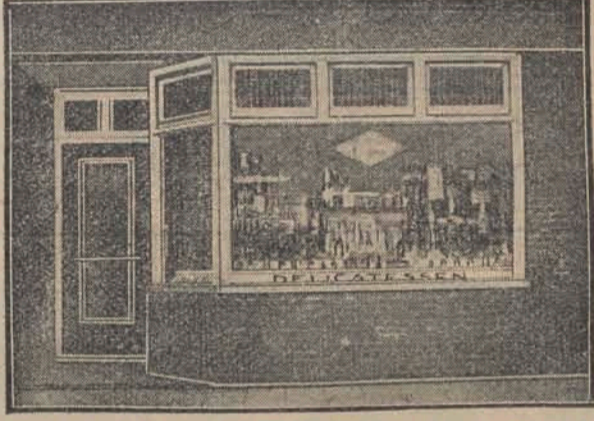
De „Amigoe" schrijft:

„Het gebrek aan water in de stad wordt met den dag nijpender. Tal van gezinnen hebben 'smorgens zelfs geen water in huis om koffie te zetten en hun eten te koken, en door den dag geen druppel drinkwater. In de afgelegen straatjes en steegjes komt zelfs geen waterkar of truck om er water te verkoopen. Die wijken worden geregeld overgeslagen. Dagelijks kan men er getuigen van zijn, zoodra zich bij den ingang van een straatje een waterkar vertoont, hoe deze terstond door tal van vrouwen omringd wordt, om een blikje water machtig te worden.
 De Gouvernements-regenbak aan den Vianenweg op Pietermaai heeft prachtig hulp geboden. Doch dat raakt nu ook ten einde. De kraan loopt al niet meer.
 De rest moet er nu met een puttemmer door het venster uitgehaald worden. De volgende week komt deze bak zeker leeg en dan is deze wijk er zeer slecht aan toe.
 Het is dringend noodig, dat het Gouvernement zelf nu met watertrucks in de meest afgelegen wijken het water laat rondbrengen.
 Het watergebrek wordt dit jaar een ramp voor onze stad."

In het zelfde blad plaatste de directeur van den openbaren gezondheidsdienst de volgende waarschuwing aan de „huismoeders van Willemstad":
 „Door de langdurige droogte is het voor velen van U bezwaarlijk geworden Uw woning geregeld schoon te houden. Dat weet ik. Maar toch is zoo iets dringend noodzakelijk.
 Door ophooping van vuil ontstaat de mogelijkheid voor het uitbreken van verschillende epidemische ziekten.
 Bijvoorbeeld: Op de ontlasting van een lijder aan buikziekte, welke niet direct ontsmet of verwijderd wordt, kunnen zich vliegen neerzetten. Deze vliegen besmetten weer Uw voedsel en Uw geheele gezin wordt zodoende het slachtoffer.
 Inderdaad is het aantal gevallen van dysenterie en andere buikziekten gedurende de laatste maanden sterk toegenomen.
 Een ander voorbeeld:
 Afval, dat blijft slingeren en niet opgeruimd wordt, lokt ratten en muizen aan. Deze zijn weer de overbrengers van verschillende andere smerige ziekten.
 Daarom wek ik U allen op om gedurende de eerste week van Mei een groote schoonmaak te houden.
 Verzamel al het vuil, dat in Uw woning en korallen is en geeft het aan de stadsreiniging mee.
 Besteedt wat geld om putwater te koopen en schrobt alle vloeren. Desnoods met zeewater. Wit alle muren. Ik verzoek om Uw aller medewerking."

UW ADRES
 VOOR
Gedistilleerd en Gebottelde Wijnen
 15 5183
Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.
JACOB VAN CAMPENPLEIN 12
DEN HAAG - TELEF. 35212
FILIAAL: ASTERSTRAAT 107
TELEFOON 36308

N.V. „DE GASTRONOOM"
 Comestibles en Kruidenierswaren tegen concurrerende prijzen 5140

Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische Cultuur
 PRIJS f 0.60 S
N.V. „ADI-POESTAKA" - 'S-GRAVENHAGE

BURGERS' FOTOHANDEL
 STEENSTRAAT 84 . . . ARNHEM.

EN GROS ————— **EN DETAIL**

Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodem uittrek, voor platen en film packs, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat f: 4.5 in compur ad f 85.— per stuk.

Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodem uittrek, voor platen en film packs, dubbel anastigmat f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.— per stuk.

Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. appanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.

Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, appanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.

Film pack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.

Cassetten, 9 x 12, ad 55 ots. per stuk.

Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st

Automatische Ontspanner voor tijd en moment 16.— p. st

Metaal Statieven, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.

Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing fluweel gevoerd ad f 5.25 per stuk.

Verder **AGFA** Filmpaks en **Rollfilms**, etc.
 Condities: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
 Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
 Bij Engrosafname reductie. 507

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEIJERS
Nic. Tulpstraat 63 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN: 5081

H. Zol. en Hak. f 2.25	D. Zol. en Hak. f 1.50
Heeren Zolen. . . f 1.50	Dames Zolen . . . f 1.10
Heeren Hakken . f 0.75	Dames Hakken . . f 0.40
Kinderwerk naargrootte	Gen. werk f 0.50 hooger

63 NICOLAAS TULPSTRAAT 63

VERLOFGANGERS
 wanneer U zich in Den Haag vestigt
 vraagt dan eens prijsopgaaf voor **ALLE**
Electrische Artikelen aan bij: 5083
K. C. CREMER Willem de Zwijgerlaan **Den Haag**
 Telefoon 54325

NEDERLANDSCHE HANDEL = MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.
Statutaire Reserve - 21,117,340.
Buitengewone Reserve - 22,660,000.

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseeringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscréditbrieven.
Depositio's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

5021 BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Berijdt
Gazelle

Geen beter Hollandsch rijtuig

J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

Wanneer U
PERIODIEKEN
wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor
goede en tijdige aflevering
zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de
Administratie en Expeditie
Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote op-lagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

ONDERLINGE LEVENSVZERKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuid

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E. H.

Geschiedkundige Sprokkelingen. Willemstad.

De Cur. Crt. van 3 Mei 1828 schrijft: „Naar welken Prins onder den naam van Willem heeft de Willemstad te Curaçao haren naam bekomen? Hoewel wij nooit in eenig werk iets gevonden hebben aangaande den naamsoorsprong van deze stad, zoo is het toch aller waarschijnlijk, dat zij haren naam heeft ontleend aan een der vijf Prinsen uit den Huize Oranje, die als Stadhouder over de Nederlanden hebben geregeerd.

Toen in 1634 Curaçao in bezit der Nederlanden kwam, was Frederik Hendrik Stadhouder. Waarschijnlijk hebben in de daarop volgende jaren zich niet vele Colonisten uit Nederland alhier nedergezet, wijl deze republiek toenmaals een groot gedeelte van de Braziliën en de provincie Nieuw Nederland, welke naderhand herdoopt werd N. York, in dit werelddeel, in bezit had, en de Colonisten zich liever in die vruchtbare streken zullen ter nedergezet hebben, dan op het rots-eiland Curaçao.

Het fort Amsterdam is waarschijnlijk reeds vroeg gebouwd, om den ingang der haven te beschermen; en allengkens zullen eenige compagnie dienaars en kooplieden eenige huizen nabij hetzelfde gebouwd hebben, waarna de ringmuur dezer stad moet opgetrokken zijn. In 1647 stierf Frederik Hendrik, en hij werd opgevolgd door zijn zoon Willem den II, die den 6den November 1650 aan de kinderziekte stierf, nog geen 25 jaren bereikt hebbende. De grondvesten der stad zullen dus gelegd zijn tusschen de jaren 1647 en 1650, en de stad zal bijgevolg naar Willem II genaamd zijn. Naar Willem III kan de stad haren naam niet ontvangen hebben, wijl deze vorst eerst in 1672 tot stadhouder uitgeroepen werd, toen de stad in haren tegenwoordigen omvang reeds bestond.”

Uit den Verrren Vreemde.

Waarom?

Wanneer men, waarnemer op een afstand, tot de ontdekking komt een verkeerd te hebben gehad op hetgeen men zich voorstelde als den waarschijnlijk te verwachten gang van zaken, ondervindt men eenig geruststellend genoegen wanneer blijkt dat anderen, die van meer nabij konden toezien en die tot de ingewijden mogen worden gerekend, over een kwestie toch precies zoo hebben gedacht als de waarnemer in den verren vreemde.

Een dergelijke gewaarwording hebben wij nu onderzocht ten opzichte van tweeërlei recent gebeuren. Wij hebben den strijd in Marokko gevolgd, die geleid heeft tot de onvoorwaardelijke onderwerping van Abd el krim, maar 't is ons niet duidelijk geworden waarom deze leider van het verzet alle kansen, die hem overbleven om nog een rol te blijven spelen, of om althans vrij man te blijven, prijs heeft gegeven.

En 't blijkt nu, dat die stammen van Taza en Riff, welke het verzet tegen Spanje nog niet hebben opgegeven, ook nu nog maar geen verklaring kunnen vinden voor de plots ingetreden ontmoediging van Abd el krim. Zij hebben eerst het verhaal zijner onderwerping beschouwd als een list van Fransche en Spaansche zijde bedacht om hen den strijd te doen opgeven. Nadat zij deze gedachte hebben moeten loslaten, zijn zij aan een list van Abd el krim gaan denken, die een figurant in krijgsgevangenschap zou hebben laten gaan, om zoo de aandacht van zich zelf af te leiden. Zullen zij de dwaling hiervan eveneens moeten erkennen, hun geloof in de macht en de slimheid van Abd el krim komt er toch getuigenis voor afleggen, dat zijn vrijwillige overgave voor de Riffijnen ook als een groote verrassing gekomen is.

Een tweede plotseling gekomen verandering van zienswijze hebben wij gesignaleerd van de regeering te Angola in de Mosoelkwestie.

Velen hebben zich verdiept in de oorzaken hiervan. Zoo wijdt de Balkan-correspondent van de N. R. Ct. een lange beschouwing (Nrs. van 22 en 24 Juni) aan de vraag. Hij begint met: „Wat steekt daar precies achter?” en hoewel hij zeer interessante mededeelingen doet, bevredigt zijn betoog o.i. toch niet ten volle, zoodat wel nader blijken zal dat er nog meer achter steekt. Misschien zal het proces over het dezer dagen te Smyrna ontdekte, tegen Kemal Pacha gericht complot, wel wat aan 't licht brengen.

De mededeeling van den Balkan-correspondent, volgens welke Mussolini van het uitbreken van een ver-

wacht gewapend conflict tusschen Turkije en Groot-Brittanje, wegens Mosoel, gebruik zou willen maken om van Libië uit Cilicië binnen te vallen, leek de gewenschte verklaring te brengen, te meer daar Scherhieraan toevoegde: „Van dat oogenblik dateert inderdaad de volmaakte ommekeer der stemming te Angora met betrekking tot het Mosoelprobleem”, maar als dan nader weet te verzekeren, dat de regeering van Moestapha Kemal Pacha zich heeft laten geruststellen door den Italiaanschen gezant, zoodat de vrees voor Italiaansche expansie ten koste van Turksch gebied weggenomen is, dan brengt zijn mededeeling de gezochtte oplossing o.i. niet. En wat dan verder wordt bijgebracht, over toenadering tusschen de regeeringen van Irak en Turkije, over Azië voor de Aziaten, over behoeven in Moskou en onbehagen in Londen, maakt niet duidelijk waarom Angora zich heeft laten vinden voor het sluiten van een overeenkomst, die in Turkije niet mand welkom is.

Men is in Turkije evenzeer verrast geweest als in Engeland en in Irak. „Wat steekt daar achter?” is nu een vraag.

Emigratie-gelegenheid naar de Vereenigde Staten.

Van 1 Juli 1927 af wil men den rasoorsprong van de tegenwoordige bevolking der V. S. van N. Amerika als grondslag laten gelden voor de quoten der immigratie.

Hierdoor zouden dan nieuwe verhoudingen in de toelatingcijfers per jaar voor de verschillende volken ontstaan. Uit de gepubliceerde getallen blijkt, dat Nederland een aanzienlijke winst te boeken zou krijgen.

Welke wijzigingen in de aandeelen der verschillende Europeesche landen zouden intreden blijkt uit onderstaande tabel.

	Van 1-7 '26-30-6 '27.	Van 1 Juli '27 af
Engeland	34007	85135
Duitschland	51227	20028
Ierland	28567	8330
Italië	3845	5716
Polen	5982	4536
Rusland	2248	4002
Zweden	9561	3027
Nederland	1018	2762
Oostenrijk	735	2171
Frankrijk	3954	1772
Hongarije	473	1521
Tsjecho-Slovakije	3073	1359

Mozambiquers in Zuid-Afrika.

In Portugal gaan stemmen op tegen het hernieuwen van de overeenkomst, die tusschen Mozambique en de Zuid-Afrikaansche Unie bestaat met betrekking tot de arbeidsvoorziening. Een honderdduizendtal inboorlingen van Mozambique werkt in de mijnen van Transvaal, voor hen is, zegt men, werk in 't eigen land, waar de spoorbaan naar Serra Nemoeli verlengd moet worden en groote irrigatieplannen voor de vallei van de Limpopo in uitvoering zijn. Daar de tegenwoordige regeering van Z. A. er op bedacht zou zijn de inboorlingen-immigratie tegen te gaan, zou het wederzijdsche belang in eenzelfde richting wijzen. Juist omdat het een quaestie geldt waarin zeer velen betrokken zijn, en waarmede ingewikkelde arbeidsvraagstukken gemoeid gaan voor nu en voor later, begrijpt men echter, dat alle te nemen maatregelen rijpelijk moeten worden overwogen.

In de a.s. herfst worden generaal Herzog, en de heeren Tielman Roos en Havenga in Frankrijk verwacht om tegenwoordig te zijn bij de onthulling van een gedenkteeken, ter eere van de in den oorlog gevallen Zuid-Afrikaanders, in het bijzonder bij het gevecht om het bosch Delville. In Lissabon hoop men, zoo meldde de Times-correspondent, dat deze leiders van de tegenwoordige regeeringspolitiek dan de Portugeesche hoofdstad zullen aandoen om over het voormelde vraagstuk van gedachten te wisselen.

Aan de vele zeer questieuse questies in deze kwestie opgesloten, zijn de nu in Portugal heerschende troebelen nog wat onvastheid komen toevoegen. Zal generaal Gomes Costa de leiding in handen krijgen, en zoo ook houden? In dit geval, in hoe ver zal er dan inderdaad overeenstemming blijken te bestaan tusschen inzichten te Lissabon en te Kaapstad in zake het arbeidsvraagstuk der Mozambiquers in Zuid-Afrika?

Indochina-rubber.

Hoewel N.-I. als rubberland geen vrees behoeft te koesteren voor de Indochina-mededinging, lijkt 't toch

**Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend**

MAGASIN DE NOUVEAUTE'S v.h. Gebr. LEVIJ Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 162 DAMES- EN KINDERCONFECTIE MODE-ARTIKELEN - LINGERIE CORSETTEN HOEDEN, enz.

GEBR. v. EGMOND Waalsdorperlaan 23 Tel. 71639 DEN HAAG Aanleg en onderhoud van Tuinen Levering van alle soorten planten Vraagt gratis prijsopgaaf

Te huur aangeb. gem. Woning

Wegens sterfgeval te huur een woning (huis) geheel nieuw gemeubeld en ingericht, zeer gezellig en comfortabel, alle vertrekken voorzien van electr. lampen en kachels; gas en electrische comforen, degelijk gemeubeld, goed gestoffeerd, behalve het zilver, alles aanwezig.

Gelijkstraats: Suite met 2 jaarsmahaarden, groote serre en kleine mooie tuin, tuinhuis, brandstoffenbergplaats, gereedschapskast en tuinmeubelen. Keuken met gasfornuis en afz. Provisiekast met indeeling, gang met fontein en w.c. 1e etage: Suite met badkamer (bad en Geysers) kl. kamer, 3 vaste washtafels met stroomend water, 4 ledikanten met toebehooren, gang en w.c. jalouzieën, schermen en rolluiken.

De woning ligt in de omgeving v.h. Wilhelmina Gasthuis, 3 minuten van het Vondelpark en heeft vrij uitzicht. Dadelijk te aanvaarden voor klein gezin tegen nader te bepalen conditiën en overn. van telefoon, mits borgstelling.

Te bezichtigen op verzoek. Br. no. 79, boekhandel Monsees, P. Langendijkstraat 49, A'dam.

Wel interessant het volgende weer te geven uit een studie uit de Economiste Européen.

Table with columns: Jaar, Totale Rubberuitvoer in tonnen, Uitvoer naar Frankrijk in tonnen, Waarde van den uitvoer n. Frankrijk in francs. Rows for years 1913 to 1925.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Amersfoort. JAARVERSLAG 1925.

Op 31 Dec. 1924 telde de afdeeling 67 leden. In den loop van 1925 traden 49 leden toe en 1 donateur; door overlijden verloor de afdeeling één lid, door verhuizen vijf, door bedanken tien, zoodat het ledental toenam met 33, waardoor eind December 1925 de afdeeling 100 leden telde en 1 donateur, wat een groei van 50 % beteekent, voornamelijk aan den ijver van den voorzitter, den heer E. Roodhuijzen, te danken, daarbij gesteund door het krachtige leven, dat de afdeeling in haar werk naar buiten vertoond. Gehoopt wordt, den donateur ook voor 1926 te mogen behouden.

In het Bestuur kwam een wijziging door het vertrek van Mevr. Baronesse C. van Hoëvell; haar opvolgster, Mevr. M. Zonneville, vervulde met toewijding de opengevallen plaats.

Zaterdagmiddagbijeenkomsten hadden bijna geregeld eens per maand plaats; gewoonlijk was daarvoor de vierde Zaterdag bestemd. De heeren Mr. Nolst Trenité, Roodhuijzen, Bolten, Zonneville, v. Deventer en Dr. Winckel hielden daarin causerieën, meestal met lichtbeelden. De opkomst der leden was dikwijls zeer bevredigend.

In Maart werd gedurende drie dagen een Berlegententoonstelling gehouden; in April trad Dr. Koningsberger uit Utrecht en in November de heer Elout uit Wassenaar 's avonds voor goed bezette zalen op, waarna in December, door tusschenkomst van het afdeelingbestuur, de Javafilm van het Rembrandttheater, Amsterdam, gedurende twee dagen voor een talrijk publiek vertoond werd.

In Mei werd de Internationale Bloemententoonstelling te Bloemendaal door de afdeeling bezocht, in Juli gevolgd door een autotocht naar de R. Landbouw H.S. te Wageningen en in September door een bezoek aan de Historische tentoonstelling te Amsterdam.

Geregeld kwam het Bestuur den eersten Maandag van elke maand tot voorbereiding en regeling van deze levensuitingen te zamen ten huize van een der Bestuursleden, waarvoor aan Mevr. v. d. Post vooral den dank toekomt.

In Maart werd een algemeene vergadering gehouden. Van alle uitstapjes, tentoonstelling, middag- en avondbijeenkomsten verschenen geregeld verslagen in de eerstvolgende nummers van het Kol. Weekblad, terwijl daarin ook de lijsten van boekwerken werden opgenomen, door de leden der afdeeling aan hun medeleden, door tusschenkomst van den Secretaris, ter beschikking gesteld, of door belangstellenden of het Hoofdbestuur aan den Secretaris ten behoeve der afdeeling in eigendom geschonken, waardoor het begin van een eigen bibliotheek gevormd werd. In het geheel beschikt de afdeeling nu reeds over ruim 140 boekwerken, alle op Indië betrekking hebbende, waarvan 86 het eigendom der afdeeling zijn. Hoewel schenkers en beschikbaararstellers reeds schriftelijk of mondeling voor hun vriendelijke belangstelling bedankt werden, rest mij nog de plicht in het bijzonder den dank der afdeeling te brengen aan den bescheiden, doch milden gever uit den Haag, die mij 57 boekwerken voor bovengemeld doel schonk; 29 boekwerken werden reeds uitgeleend, waarvan nu nog 7 in handen van de leden zijn.

Uit alles blijkt, dat onze jonge afdeeling gezonde levenskracht toont. Moge dat zoo blijven!

Amersfoort, 19-1-26. H. J. DE WIT.

Afdeeling 's-Gravenhage. JAARVERSLAG 1925.

Bestuur. Voor het jaar 1925 waren aan de beurt van aftreden: Mevrouw D. Raedt van Oldenbarneveldt-geb. van Maarseveen, alsmede de heeren Dr. H. D. Benjamins en J. C. Baudoin. De beide laatsten werden met algemeene stemmen in de jaarlijksche algemeene vergadering van 8 Mei 1925 herkozen, terwijl Mevrouw D. Raedt van Oldenbarneveldt-van Maarseveen zich niet herkiesbaar stelde. In haar plaats werd de Heer Jhr. Mr. J. M. M. van Asch van Wijk verzocht als bestuurslid te willen optreden, die zich deze keuze liet welgevallen, waarna hij als zoodanig werd geïnstalleerd.

Het bestuur bestaat dus uit de volgende personen: R. Zijderhoff, Voorzitter; L. A. Bakhuis, Onder-Voorzitter; J. C. Baudoin, Secretaris-Penningmeester; Dr. H. D. Benjamins, O. de Bordes, Jhr. Mr. J. M. M. van

Ingezonden.

Rotterdam, 18 Juni 1926.

Aan de Redactie van het Koloniaal Weekblad. Mijne heeren.

Uitsluitend als Nederlander, moet ik mijne ernstige bedenking uitspreken tegenover het feit, dat een Duitsech met zeer bijzondere anti-Nederlandsche neigingen, zich als Nederlander vermomt, om op deze slinksche wijze in het orgaan der vereeniging „Oost en West” afbreuk te kunnen doen aan den Nederlandschen naam in het algemeen en om op deze wijze met honing vermengd gif te kunnen druppelen op onze Nederlandsch-Indische Bestuursambtenaren. Bij welk deel van uwe lezers denkt de auteur hiermede in 't gevele te kunnen komen?

Het is eene op hoogst antipathieke wijze misbruik maken van uw orgaan en van de gastvrijheid en hulp die een heer Locher hier telkens en telkens weer wordt verleend.

Hoogachtend, Uw dienstwillige, J. W. VAN NOUHUYS. 1)

Elberfeld, Juni '26. 48 Jägerhofstr.

Daar ik den heer van Nouhuys niet mag beschuldigen van valsche insinuaties, moet ik, hoe ongelukkig ook, aannemen, dat hem het volgende onbekend is. Nadat het Dep. v. Koloniën, dat zich voor mijn Indiëstudies interesseerde, vruchteloos beproefd had mij een opdracht in Indië te bezorgen, ontving ik in Dec. 1903 een beroep van de Pruisische regeering. Ik weifelde dat aan te nemen. De toenmalige Min. v. Kol. liet mij door een hoofdambtenaar mededeelen, dat Z.E. mij aanraade deze betrekking in Duitschland aan te nemen, mits ik in de eerste twee jaar een naturalisatie zou vermijden. In die twee jaar mislukten de bemoeiingen van Z.E. en mij bleef niets anders over dan een blijvende betrekking met daaraan verbonden naturalisatie aan te nemen. Bestond er evenals tusschen Zwitserland en Duitschland een verdrag met Holland, waarbij de wederzijdsche onderdanen in staatsdienst hun nationaliteit na het verlaten van den vreemden dienst konden terugkrijgen, dan zou de heer v. N. zijn gewoontezwaar spoedig opgelost zien.

Ook is het den heer v. N. blijkbaar onbekend, dat ik in Duitschen dienst in nauw geestelijk verband met mijn vaderland gebleven ben. Talrijke opstellen getuigen daarvan en hoewel ik niet als hij jaren in Indië ben geweest, en niet de vele hulpmiddelen ter studie in mijn nabijheid heb, zoo heb ik toch mijn doel, de bestudeering van het zoo belangrijke Indonesische kunstgebied, goed mogelijk vervuld.

Als ik in het Nederlandsch over een Nederlandsch geschied, waaraan ik vele jaren van mijn leven geofferd heb, schrijf, dan voel ik mij meer dan ooit volbloed Nederlander, onverschillig of zulks de hooge toestemming van den heer van Nouhuys kan verwerven!

J. A. LOEBÈR Jr.

Dit schrijven van den Heer van Nouhuys, doelend op het artikel: „De evolutie in de Javaansche batikkunst, door J. A. Loebèr Jr. (K. W. Weekblad, 24 van 17 Juni '26), meende de redactie niet te kunnen plaatsen, tenzij het laatstegenoemde Heer in de gelegenheid te stellen onmiddellijk antwoord er op te doen volgen. Vandaar de vertraagde opname.

KOEK, BANKET, CHOCOLADE EN SUIKERWERKEN W. TEMPELMAN FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES

UTRECHT.

NIEUW PARIJS

Langestraat 35 - AMERSFOORT - Tel. 308

Luxe- en Huishoudelijke Artikelen Glas-, Porcelein-, Aardewerk SPEELGOED

Uitgebreide sortering tegen scherp concurrerende prijzen.

HET ADRES voor H.H. Leden van „Oost en West”

WED. J. LOHMANN

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zóóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

De kunst van Adverteeren

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom. S

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG 5193

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeerdery,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

MEVR. D. M. VON LÜTZOW-BOUSCHE
 PIANO-LEERARES

Onderwijs- en Solo-Diploma's van het Kon.
 Conservatorium voor Muziek te 's-Gravenhage

THOMSONPLEIN 28 -- DEN HAAG
 TELEFOON 31342 5258

WARMWATER
 Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:
M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S- GRAVENHAGE
 Alle voorkomende reparatiën
 tegen concurrerende prijzen. 5160

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
 MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
 Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

Middendorp heeft den waren toon getroffen.
 Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch
 sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uit-
 weiding of noodeloze mooi-schrijverij."
 Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp
 is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire
 verschijningen. Het is geen psychologische roman, ge-
 lukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest
 betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van
 dezen tijd".
 Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
 MODERNE DAMESKAPALON
 MASSAGE - MANICURE - PEDICURE 5233

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouden
 Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
 Telefoon 14715 5059

Opleiding voor het M.O. Examen en voor
 het Examen Privaat-Docent
 (Genootschap voor Practisch Handelonderwijs)

Asch van Wijk, Mevrouw G. T. J. van Aalst-Koopman,
 Mevrouw E. van Assen-Sol.

Leden. Op 1 Januari 1925 bedroeg het aantal le-
 den 735
 Bijgekomen in 1925 190

Totaal 925

waarvan zijn afgegaan:

Wegens bedanken 59
 „ overliden 13
 „ vertrek naar elders 60

Totaal 132

Zoodat het aantal leden op 31 Dec. 1925 bedroeg 793
 hetgeen een vermeerdering van 58 leden aangeeft.
 Statuten. Deze ondergingen geen verandering.
 Buitengewone alg. vergaderingen hadden niet plaats.
 Lezingen. De Vereeniging gaf in het afgelopen win-
 terseizoen weder verschillende avonden voor hare le-
 den met introducés en trachtte zodoende de belang-
 stelling op te wekken.

1. Op 29 Januari 1925 had de eerste lezing plaats van
 Prof. Dr. A. Pulle over: Een expeditie in de binnen-
 landen van Suriname, toegelicht door lantaarnplaatjes.
 De groote zaal van Pulchri-Studio was goed bezet; het
 publiek volgde met aandacht de boeiende en leerrijke
 lezing, welke er zeker toe bijgedragen heeft de belang-
 stelling voor Suriname te verhoogen.

2. Voorts trad op 8 April 1925 Prof. Dr. J. J. van
 Loghem op, die als onderwerp gekozen had: Hygiëni-
 sche vraagstukken in tropische steden, welke lezing
 druk bezocht was en met talrijke lichtbeelden werd
 verduidelijkt, waarbij de tegenstelling tusschen de lan-
 delijke gebieden en steden zeer in het oog viel.

3. Op 22 October 1925 hield de Heer C. K. Elout,
 redacteur van het Algemeen Handelsblad, een causerie
 over: Vier maanden in Indië, voor een zeer groot aan-
 tal leden van de Vereeniging met genoodigden.

Hoewel de Heer Elout slechts kort in de tropen heeft
 vertoefd, heeft hij in algemeene trekken veel merk-
 waardigs verteld, de aanwezigen op aangename wijze
 geboeid en zodoende bij het publiek vele aangename
 herinneringen opgewekt.

4. Bovendien werd voor onze leden met introducés
 op 14 October 1925 de gelegenheid opengesteld om in
 het Asta-Theater kosteloos de buitengewoon interessan-
 te en leerzame Java-film-vertooning bij te wonen, waar-
 van, zooals uit den grooten toeloop bleek, zeker wel
 door bijna alle leden gebruik werd gemaakt en niet
 ten onrechte, daar deze een schitterend beeld van het
 heerlijke eiland in den Archipel gaf.

Dr. Willem Roijaards hield daarbij nog een mooie
 voordracht uit Multatuli's Max Havelaar, n.l. Saidjah
 en Adinda, terwijl de attractie nog verhoogd werd door
 de fraaie vertooning van een Indischen dans door een
 Javaan in nationaal costume. Een en ander gaf een
 zeer goed geslaagden middag. Aan de Asta-Directie ko-
 men dan ook toe alle eer en onze groote dank voor hare
 gastvrijheid.

Hoewel we uit het bovenstaande kunnen zien, dat
 het ledenaantal in het afgelopen jaar is toegenomen,
 is ons toch meermalen gebleken, dat de Vereeniging
 „Oost en West” in haar werkingsfeer, zowel in Indië
 als hier te lande, niet voldoende bekendheid heeft.
 Vol vertrouwen mogen wij dus verwachten, dat onze
 leden zooveel mogelijk zullen medewerken, om de be-
 kendheid, het doel en het streven der Vereeniging in
 ruimen kring te verspreiden.

's-Gravenhage, 1 Januari 1926.
 De Secretaris,
 J. C. BAUDOIN.

Rekening en verantwoording der gelden over 1925.
 Ontvangsten.

Per Saldo 1924	f 2179.87
„ Geinde contributiën	„ 3508.50
„ Gekweekte rente	„ 98.31
„ Nalatenschap Mevr. M. ten Bosch- Bosscher	„ 1823.80
„ Schenking in eens Directie van de Mij. tot Expl. van de Suikerondernemingen Sentanen Lor, Brankal en Dinojo	„ 100.—
	f 7710.48

Haagsche Steenkolen Mij v/h J. KEMPS
 HOFLEVERANCIER

Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSTAD 170 - Telef. No 72180.
 Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
 PRIJSCOURANT OP AANVRAGE. 5203

Uitgaven.

Aan Hoofdbestuur (over contributiën 1924)	f 1330.—
„ Hoofdbestuur voor achterstallige con- tributie	„ 1000.—
„ Hoofdbestuur voor de helft der schen- king ineens van de Directie van de Mij. tot Expl. van de Suikeronderne- mingen Sentanen Lor, Brankal en Di- nojo	„ 50.—
„ Salaris	„ 900.—
„ Bureauhuur over 1925	„ 200.—
„ Onkosten inning contributiën	„ 104.80
„ Lezing Prof. Dr. A. Pulle	„ 148.—
„ Lezing Prof. Dr. J. J. van Loghem	„ 108.—
„ Lezing C. K. Elout	„ 147.—
„ Schrijfbehoeften, porti, enz.	„ 35.—
„ Kleine rekeningen	„ 55.—
„ Provisie	„ 5.—
„ Saldo op 31 December 1925	„ 3624.—
	f 7710.—

's-Gravenhage, 1 Januari 1926.
 De Secretaris-Penningmeester,
 J. C. BAUDOIN.

Afdeling Groningen en Ommelanden.
 JAARVERSLAG OVER 1925.

In mijn vorig jaarverslag werd met vreugde ge-
 stateerd, dat de belangstelling voor onze vereeniging
 wat meer was wakker geschud. Gelukkig bleef
 meerdere belangstelling voortduren, hetgeen zich
 jaar uitte in het toetreden van vele nieuwe leden.
 De afdeling Groningen gaat vooruit, langzaam maar
 zeker.

In dit verslagjaar werd slechts één propaganda-
 avond gegeven, welke alleen toegankelijk was voor de leden
 met hunne dames en genoodigden. Op 9 December
 werd met welwillende medewerking van de directie
 van het Luxortheater, de Java-film afgerold, voor
 gegaan door een paar Inlandsche dansen en de voor-
 dracht van Saidjah en Adinda door Raden Hardjadin
 ringgo. Deze dag was een groot succes voor onze af-
 deeling, jammer, dat onze financiën niet toelaten me-
 dergelijke dagen te geven.

In dit verslagjaar werden 5 bestuursvergaderingen
 gehouden en 1 algemeene vergadering. Helaas bedroeg
 ten als bestuursleden de heeren Lt. Kol. W. J. R. ...
 ten, wegens verhuizing naar elders, en E. Potjer
 particuliere redenen, zoodat op de a.s. algemeene
 vergadering het bestuur met 2 nieuwe bestuursleden
 zal moeten worden aangevuld. Plannen tot het geven
 van propaganda-avonden voor het komende jaar, zijn
 bij het bestuur in bespreking. In het volste vertrouwen
 dat het eindelijk lukken zal, onze afdeling die plaats
 waarop zij behoort te staan, te doen veroveren, ge-
 wij het nieuwe jaar in.

Financieel Verslag over 1925.

Aan geinde contributiën	f 118.—
Aan restitutie van het H.B.	„ 86.—
	f 204.—
Saldo 1924	f 58.—
Incassokosten	„ 5.—
Portkosten	„ 5.—
Onkosten propaganda	„ 49.—
Reiskosten H. B. vergadering	„ 70.—
Bijdrage H.B., zijnde 60 pCt. der contributiën	„ 12.—
Saldo	„ 204.—
	f 204.—

De Secretaris-Penningmeester,
 J. FRANKÉ.

Afdeling Haarlem en Omstreken.
 JAARVERSLAG 1925.

Aanvangende met het geven van een overzicht
 hetgeen in het afgelopen jaar door onze afdeling
 werd verricht, noem ik in de eerste plaats de
 Januari van dit jaar gehouden lezing over „de Bo-
 negers van Suriname”, door den heer J. F. E. Ein-
 gen. Een zeer talrijk publiek woonde deze lezing bij.
 ook verreed werd met de tegenwoordigheid van
 Gouverneur van Suriname, mr. A. Baron van Heemstra
 die in de pauze zich geruimen tijd met den heer Ein-
 onderhield.

Voor Hondenartikelen:
 Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoele,
 Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.

IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELDT
 Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53364
 (Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5028

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

Jacqueline Baudet
 Denneweg 126^b Telephone 17245
 LA HAYE 5119

Chapeaux pour Dames

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN

doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamatedrukkwerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamatedrukkwerk wet drukkwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukkwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukkwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukkwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag: S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongvrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen. **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten. **TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN**, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER. **TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN**, „Persinggaban", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248. **LEESZAAL**, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië. **NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING** (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis. **BUREAU VOOR ADVIEZEN** op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes-Calisch en L. Kappeijne van de Coppello-Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492. Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankceerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankceerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankceerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankceerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankceerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankceerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikerrijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatsche heerediensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onze Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch toneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
- Serie III.
- No. 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen.
 - 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 - 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdverleggenwoordiger Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeehaboe's en Jongen
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGABAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5022